

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2021/22:23

Fredagen den 18 februari

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Ann Linde

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 24 januari 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 21 februari 2022

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar alla välkomna till dagens EU-nämndssammanträde! Vi har i dag fyra ärenden på föredragningslistan, liksom fyra föredragande statsråd.

Jag tänkte att jag skulle göra som jag alltid gjorde tidigare, nämligen komma med en påminnelse. Den här veckan har det ju varit utrikespolitisk debatt i plenisalen, så debatten har redan förts en gång. Vi kanske bara kan komma ihåg det, som en liten randanmärkning. Jag påminner också om det som kallas kompletterande mervärde.

I övrigt hälsar jag utrikesminister Ann Linde med medarbetare hjärtligt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Vi inleder som vanligt med en återrapport, denna gång från mötet i rådet den 24 januari 2022, innan vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 21 februari. Välkommen, utrikesministern, och var så god!

Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Tack, herr ordförande! När det gäller återrapporten har EU-nämnden fått en skriftlig återrapportering. Jag har inget att tillägga till den.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Då går vi in på dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är en informationspunkt och en återkommande fråga inom ramen för rådet för utrikes frågor.

Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! På dagordningen finns fem diskussionspunkter: säkerhetsläget i Europa, klimatdiplomati, Bosnien och Hercegovina, förberedelser för det gemensamma rådsmötet mellan EU och Gulfstaternas samarbetsråd och en cyberövning samt aktuella frågor.

Rådet väntas anta slutsatser om klimatdiplomati och om en samordnad maritim närvaro i Guineabukten och nordvästra Indiska oceanen.

Under A-punkterna väntas rådet fatta beslut om en sanktionslistning när det gäller Myanmar.

Josep Borrell väntas som vanligt ta upp olika ämnen under de aktuella frågorna. Även om ståndpunkter gällande dessa frågor inte ska förankras i riksdagen vill jag ändå säga något om vad jag tror kan komma upp.

Borrell väntas på nytt ta upp utvecklingen i Mali och Sahel. Tillsammans med försvarsministern informerade jag i tisdags det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet om den senaste utvecklingen i Mali och de överväganden som regeringen nu gör i samråd med partner.

Vi ser som bekant med stort allvar på den maliska militärledningens tillkännagivande om en kraftigt förlängd övergångsperiod och på dess samarbete med Wagnergruppen. Vi är djupt kritiska till att Mali har slagit in på en väg som försvårar dialog och samarbete. Det är viktigt att EU gemensamt fortsätter att markera mot militärjuntans agerande. Samtidigt fortsätter vi att uppmana till dialog för att få Mali att återgå till civilt styre. EU införde den 4 februari sanktioner mot individer i den maliska ledningen som motverkar övergången till folkvalt styre.

Den bredare politiska utvecklingen i Sahel är också mycket allvarlig, och den lär komma att diskuteras inte minst mot bakgrund av det toppmöte mellan EU och AU som avslutas i dag. Efter militärkuppen i Burkina Faso den 24 januari leds tre av fem av länderna i det som kallas G5 Sahel av militärer. EU måste fortsätta att verka för att samtliga länder ska återgå till en konstitutionell ordning. I detta syfte ska vi ge stöd till regionala organisationer som Ecowas och Afrikanska unionen när de står upp för demokrati.

När förutsättningarna nu så påtagligt har förändrats behöver EU se över genomförandet av vår Sahelstrategi. Samtidigt har EU fortfarande betydande intressen i regionen. Det är viktigt att EU fortsätter att vara en aktör som kan agera för mänskliga rättigheter och demokrati, hjälpa människor i fattigdom och förtryck och bidra till att motverka terrorism och organiserad brottslighet i Sahel.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Säkerhetsläget i Europa. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Säkerhetsläget är synnerligen allvarligt. Rysslands krav på säkerhetsgarantier, Rysslands militära styrkeuppbyggnad i och omkring Ukraina och Rysslands fortsatta aggressioner utgör den svåraste utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan kalla krigets slut.

Vi har noterat ryska påståenden om militära neddragningar, men till dess att sådana uppgifter kan bekräftas utesluter vi inga scenarier. Vi fortsätter att ha beredskap för att hantera alltifrån större militära angrepp till ett mer successivt, subversivt eller förnekbart agerande. I tisdags drabbades Ukraina även av en ny cyberattack mot bland annat banker och

myndigheter. Detta bör ses i ljuset av det redan mycket spända säkerhetsläget.

Rysslands agerande är fullständigt oacceptabelt. Ryssland har en folkrättslig skyldighet att inte eskalera situationen och att lösa konflikter med fredliga medel.

Sveriges position förblir oförändrad. Den europeiska säkerhetsordningen bygger på folkrätten och är inte förhandlingsbar. Intressesfärer har ingen plats i dagens Europa. EU ska fortsätta att stå upp för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet. Det förblir centralt att värna alla staters rätt att göra egna säkerhetspolitiska vägval. Sverige stöder de pågående diplomatiska ansträngningar som syftar till dialog och nedtrappning – det får inte vara vi som stänger ett diplomatiskt spår – men det är viktigt att Ryssland inte drar slutsatsen att konfrontationen fungerar.

Regeringen arbetar brett och intensivt för att hantera säkerhetsläget. Mot bakgrund av den allvarliga och oförutsägbara händelseutvecklingen beslutade Utrikesdepartementet den 12 februari att avråda från alla resor till Ukraina och uppmanade alla svenskar att lämna landet. Säkerhetsläget, inklusive den information om risk för rysk eskalering som USA gick ut med, gjorde det nödvändigt att fatta dessa beslut. Flertalet EU-länder har fattat liknande beslut.

Vår ambassad i Kiev förblir operativ. UD står också i löpande kontakt med de sekonderande myndigheter som bidrar med personal till de internationella insatserna i Ukraina. Vi uppskattar att det för närvarande finns omkring 200–300 svenskar i landet.

I enlighet med Europeiska rådets slutsatser i december förra året stöder Sverige att EU ska ha beredskap att snabbt införa omfattande sanktioner om Ryssland eskalerar. Inga åtgärder bör uteslutas. Vi verkar för att även en mindre omfattande rysk eskalering ska besvaras med kraftfulla åtgärder.

De restriktiva åtgärder som i nuläget förbereds i nära transatlantisk samordning omfattar sektoriella sanktioner, finansiella sanktioner och individuella listningar. Sanktioner bör också riktas mot Belarus om landet bidrar med egna förband eller upplåter sitt territorium åt aggressionshandlingar mot Ukraina.

Det förblir viktigt att EU agerar proaktivt och konsekvent i stödet till Ukraina. Reformen och demokratisering av Ukraina bidrar till den långsiktiga motståndskraften mot Rysslands destabiliserande verksamhet. I dessa frågor har Sverige en särskilt viktig roll givet vårt omfattande stöd till Ukrainas reformarbete. Biståndsministern besökte som bekant Kiev i förra veckan för att ge uttryck för Sveriges starka stöd för Ukrainas suveränitet och för att diskutera vårt fortsatta stöd.

Det upptrappade säkerhetsläget och det faktum att många västländers medborgare lämnar Ukraina har givetvis stor påverkan på den ukrainska ekonomin. EU:s makrofinansiella stöd om 1,2 miljarder euro är ett viktigt bidrag till stabiliseringen av Ukrainas ekonomi. Mer behöver dock göras bilateralt från EU och inom ramen för det östliga partnerskapet.

I alla dessa frågor förblir enigheten inom EU, över Atlanten och med Storbritannien central när det gäller att avhålla Ryssland från fortsatt eskalering. Icke-koordinerade initiativ från enskilda länder riskerar att splittra och signalerar svaghet. Det är viktigt att Ukraina inte utsätts för ett

2021/22:23
18 februari

Anf. 7 HANS ROTHENBERG (M):

Herr ordförande! Detta är ju materia som förändras från dag till dag, och tyvärr är det inte bara fakta på bordet utan väldigt mycket den individuella dagsformen hos världens ledare som avgör hur nästa steg tas.

Det finns några instrument som EU och även Sverige kan agera genom, till exempel den europeiska fredsfaciliteten. Ett svenskt bilateralt stöd i form av defensiv försvarsmateriel skulle kunna göra skillnad för Ukraina, men det vore ju ännu bättre om ett gemensamt försvarsmaterielbistånd sköttes på EU-nivå. Detta rimmar faktiskt också väl med vad utrikesministern precis sa om koordinerade initiativ, om att vara proaktiv och om att stå upp för Ukrainas suveränitet och territoriella säkerhet.

Syftet med att inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten besluta om ett konkret stödpaket i form av försvarsmateriel till Ukraina skulle ytterligare kunna stärka EU:s robusthet och enighet i att stå upp för just Ukrainas territoriella integritet. Den europeiska fredsfaciliteten öppnar dessutom för enskilda medlemsländer, för vilka försvarsmaterielbistånd är särskilt känsligt, att avstå från att delta samtidigt som man låter övriga länder gå vidare med stödåtgärden.

Innan vi går vidare skulle jag vilja höra utrikesministrarnas respons på detta. Är det någonting hon anser att Sverige i ministerrådet skulle kunna ta initiativ till att få med EU på?

Anf. 8 SOFIA DAMM (KD):

Herr ordförande! Tack för dragningen, utrikesministern!

Jag inser att det har varit mycket utrikespolitik här i huset i veckan, och det var även en lång diskussion i utrikesutskottet i går. Jag vill därför bara upprepa Kristdemokraternas ställningstagande.

Vi anser att EU, liksom Sverige, bör bistå med försvarsmateriel och även defensiva vapen om det är möjligt enligt gällande exportlagstiftning. Vi anser också att vi i EU-kretsen bör lyfta fram och vara tydliga – och det var utrikesministern här – med det ekonomiska stöd som ukrainarna är i så stort behov av. Det gäller även en fortsatt fungerande handel, som man ju också efterlyser.

Anf. 9 MARIA NILSSON (L):

Herr ordförande! Liberalerna är av samma åsikt som Moderaterna och Kristdemokraterna vad gäller möjligheten att via EU och fredsfaciliteten stödja Ukraina med i första hand defensiva vapen.

Jag skulle vilja ställa en fråga kring de kraftfulla sanktioner som jag uppfattar finns förberedda. Det är självklart någonting bra, men är dessa kraftfulla sanktioner mer specificerade? Har man redan nu fört de samtalen i EU-kretsen? Det har ju talats om att skära av Swift, vilket skulle få väldigt långtgående konsekvenser. Man har även tydligare så kallade smarta sanktioner riktade mot enskilda individer.

Jag uppfattar också att Storbritannien har börjat ett eget arbete med den pengatvätt som förekommer inte minst i London. Nu är Storbritannien tyvärr inte längre en EU-medlem, men penningtvätt av ryska pengar ser vi

ju även på andra ställen. Har man resonerat någonting kring detta och kring möjliga kraftfulla, omedelbara svar på det?

En annan sanktion handlar om pass; det är många ryska medborgare av lite tveksam karaktär som skaffar sig EU-pass. För man samtal om hur man skulle kunna stoppa den typen av agerande?

2021/22:23
18 februari

Anf. 10 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr ordförande! Tack för genomgången, utrikesministern!

Det är ju ett oerhört uppskruvat läge, och det är osäkert var någonstans detta ska landa. Det EU ändå har lyckats med är ju att hålla en enighet, och det har kanske till och med förvånat motparten. Någonstans kanske det fanns en bild av att man skulle kunna åstadkomma splittring, så den första och viktigaste delen i det hela är att fortsätta hålla den enighet vi har lyckats hålla så här långt.

Stödet till Ukraina är oerhört viktigt. Utrikesministern tog upp de delar där vi redan i dag finns och stöttar, och vi måste fundera på ifall det finns fler delar där vi kan bidra. Att fortsätta stå upp för Ukrainas rätt att inte behöva förhandla med en hel armé utanför gränsen – att stå upp för att detta inte är ett nytt normalt läge och att det inte är så det ska gå till – tror jag är oerhört viktigt. Man behöver markera i de delarna och inte släppa efter på skärpan i tonen gentemot Ryssland.

När det gäller sanktioner tänker jag att det finns tankar och förberedelser för hur vi ska kunna införa ett antal sanktioner. De kommer ju inte att stå obesvarade, utan det kommer såklart att komma motsanktioner. Jag förstår att gas är en given del som Ryssland kommer att använda sig av och att det finns en beredskap för det. Finns det andra delar där man ser att det riskerar att komma motsanktioner och där det krävs beredskap för att hantera dem?

När det gäller möjligheten att använda sig av defensivt försvarsmateriel har vi också tittat och funderat på om det skulle kunna vara ett möjligt sätt att ge ytterligare stöd till Ukraina. Jag skulle gärna vilja höra utrikesministerns tankar om det.

Anf. 11 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Jag vill inledningsvis säga att det är positivt att man har en enighet om sanktioner gentemot såväl Ryssland som Belarus i det fall vi ser en upptrappad aggression och att vi likt många andra partier ser ett behov av försvarsstöd till Ukraina i form av materiel.

Anf. 12 MARIA GARDFJELL (MP):

Tack, utrikesministern, för en bra draging!

Miljöpartiet tycker att det är oerhört viktigt att vi från svensk sida driver på hårt för olika typer av stöd till Ukraina.

Jag vill ställa en fråga om de exempel på stöd som regeringen ser att man kan gå fram med tydligare, till exempel bistånd för att bygga upp demokrati, utbildningar etcetera och hur man vill sätta fokus på detta arbete och dessa frågor i den debatt som råder.

Anf. 13 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet tycker också att det är extremt viktigt att Sverige visar solidaritet med Ukraina i denna svåra situation och att vi uttömmar alla möjligheter för att stödja Ukraina mer än vad vi hittills har gjort. Jag vill höra mer konkret om detta från utrikesministern.

Jag vill samtidigt varna för att Sverige börjar skicka militärt materiel till Ukraina. Då skulle vi bli direkt indragna i konflikten på ett annat sätt. Vi tror inte att det är mer militärt materiel som ökar säkerheten och stabiliteten i denna region, utan vi tror att det vore helt kontraproduktivt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Efter denna långa runda med många gillanden av positionen och samsyn ska utrikesministern få svara på frågorna.

Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Vi börjar med den europeiska fredsfaciliteten och vapenexporten. EU stöder redan Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten. Det är cybersäkerhet, logistik, minröjningsutrustning och militär sjukvårdsutrustning, och nu har medlemsstaterna också kommit överens om att använda den europeiska fredsfaciliteten för en reform när det gäller professionell militär utbildning i Ukraina. Detta står Sverige naturligtvis bakom helt. Det kan ta formen av en regelrätt militär utbildnings- och rådgivningsinsats eller mer begränsade stödåtgärder under den europeiska fredsfaciliteten.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Den fråga som flera tog upp om export av vapen och militär materiel till Ukraina togs upp både i utrikesutskottet i går och i utrikesdebatten, men låt mig dra en gång till vad det är. Flera länder har leveranser av militär materiel till Ukraina. När det gäller frågor om eventuellt svenskt stöd behöver vi ta hänsyn till att Sverige har mycket strikta exportkontrollreguleringar, vilket är väl känt också i EU-nämnden och har brett politiskt stöd. Detta ligger på tillståndsmyndigheten ISP. Det är inte så att det finns något förbud mot export till Ukraina, men vi har inte ett system där vi på förhand godkänner vissa länder som mottagarländer eller inte. Under förutsättning att det inte finns något exportförbud, vilket det inte gör när det gäller Ukraina, måste varje export prövas i en helhetsbedömning.

När det gäller det som jag gissar ligger i era frågor, att försvaret och Försvarets materielverk ska se om det finns något liggande som vi kan skänka, ska man tänka på ett par saker. Vi håller precis på att rusta upp själva. Det betyder att Försvarsmakten använder saker till den svenska upprustningen för vår egen säkerhet, som bidrar till Europas säkerhet. Försvarsberedningen sitter och jobbar med detta.

Ett antal andra länder har gjort just detta, och då hittar försvaret ofta – det har de gjort hittills – saker som inte behövs. Det är dessa man skänker till Ukraina. Man skänker inte det som man själv behöver. Det har redan blivit ganska tuffa politiska diskussioner i ett antal länder. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Den aspekten måste vi också ta med när vi diskuterar detta. Att vi nu går vidare och stärker den europeiska fredsfaciliteten med de militära delarna tycker jag är en väldigt bra sak.

Jag ska fortsätta, och jag har inte glömt bort Maria. Jag kommer tillbaka till henne, men jag ska ta det i sin helhet.

Det verkar ibland när man lyssnar på medierna som att vi ger lite stöd till Ukraina, men vi är näst störst i EU. Vi har ett extremt stort stöd till Ukraina, mycket större än de som nu skänker vapen. Vi ger en kvarts miljard varje år. Vi har gett sedan i början av 90-talet, mycket längre än övriga länder. Jag minns inte hur mycket vi har gett totalt, men jag räknade ut det häromdagen.

Vi har dessutom skapat en särskild fond tillsammans med USA, Storbritannien och Schweiz för att öka Ukrainas motståndskraft. De lägger 50 miljoner ytterligare. Vi diskuterar nu hur vi kan stödja ytterligare, och vi tittar på möjligheterna att ge lån med bra villkor till Ukraina. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Om de får lån med bra villkor kan de använda det till vad de vill, exempelvis stärka inom det militära området. Det vet vi inte. Också USA och UK har gjort detta.

Dessutom har vi beredskap för att ge ytterligare humanitärt stöd. Vi har redan gett sådant stöd, och vi har förberett för att kunna ge ett till. Besluten ligger färdiga och kan expedieras om det behövs. Ingen riksdagsledamot ska tvivla: Stödet till Ukraina från Sverige är som sagt extremt stort, mycket större än i stort sett alla andra länders stöd. Detta ska vi självklart fortsätta med.

När det gäller sanktioner har vi det arbete som är i slutfasen nu. Det är ett väldigt nära samarbete med USA, Storbritannien och andra. Som jag sa i min inledning är det sektoriella sanktioner, finansiella sanktioner och individuella listningar. Sektoriella sanktioner skulle kunna vara ett förbud mot europeiska företag att exportera eller importera vissa varor. Vi har till exempel förbud mot export av teknologi för oljeprospektering till havs. Det ligger redan där. Det kan nu vara finansiella sanktioner. Vi har också förbud mot att sälja vissa typer av finansiella tjänster till utpekade kreditinstitut i Ryssland. När det gäller individuella listningar är det frysning som gäller personer och organisationer.

Vi tittar också, som ni vet, på energisektorn och ytterligare på den finansiella sektorn och så vidare. Men vi vill inte offentliggöra eller tidigare lägga sanktionerna, för det skulle vara kontraproduktivt. Vi vill göra det tillsammans med USA och UK, och när det kommer vill vi att det ska bli massivt. Om vi skulle gå in tidigare eller sätta in något som gäller frysning av personers tillgångar kan de flytta sina tillgångar och ge dem till släktingar och allt möjligt sådant som gör att det blir meningslöst. Detta har vi tyvärr sett. Om ni kommer ihåg var det inte EU:s bästa stund när det gäller Belarussanktionerna. De tog två månader, och många av personerna hann flytta sina pengar.

Till Maria, när det gäller oligarkerna, vill jag säga att jag var i UK i förra veckan och talade med försvarsministern, Europaministern och ordföranden i utrikesutskottet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller golden visas för att kunna ge pass som man köper för speciellt mycket har flera länder detta, vilket kommissionen har försökt stoppa.

När det gäller gas är det en tacksam situation för oss, för vi behöver den ju inte utan kan blåsa på där. Men det finns flera länder, inte bara ett

land, som har tagit upp i våra diskussioner att de har problem med detta. Samtidigt har nu alla sagt att alla optioner ligger på bordet. Vi får se var den saken hamnar.

Jag vill också säga att vi har tagit upp att det finns ett mycket osunt förhållande med Ryssland när det gäller energi. 43 procent av alla gasleveranser till EU är ryska. Detta är också något man borde titta på i det här sammanhanget. EU-nämnden har som ni vet fattat beslut om detta tidigare, till exempel när det gäller Nord Stream 2 och allt möjligt sådant. Vi har den linjen, men här ser jag att det inte är 100 procent lika lätt som på andra områden.

Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M):

Ordförande! För att först hantera detta med sanktioner instämmer jag fullt ut. Det är ingenting som vi talar högt om, utan det ska beredas på ett klokt sätt så att sanktionerna landar vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Men det är bara att konstatera att Ryssland redan har passerat den röda gränsen och den blå linjen och allt vad det heter. Det innebär att det egentligen inte finns något att vänta på för EU när det gäller att igångsätta sanktionsinstrumenten. Den linjen har Ryssland redan passerat.

I övrigt uppfattar jag egentligen inte att utrikesministern invänder mot det som jag föredrog i början, att det skulle kunna tas ett svenskt initiativ i ministerrådet om ett konkret stödpaket i form av defensiva försvarsmateriel till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten. Det finns många teknikaliteter och dylikt, men det innebär att om man ska förhålla sig till allt sådant tappar man precis det som utrikesministern i början av sitt anförande sa, nämligen snabbhet och förmågan att reagera när det behövs som bäst.

Det finns många exempel på vad EU har gjort och kan göra, men när det gäller just ett konkret stödpaket skulle jag vilja säga att det, med ordförandens formulering, nästan innebär ett kompletterande mervärde för Ukraina och dess försvarsförmåga. Jag vill framhärda i att detta är något som Sverige och utrikesministern bör ta upp på ministerrådet. Om så inte sker och ministern inte ställer upp på detta föranmäler vi en avvikande mening. Men jag tror säkert att vi ska kunna finna en samsyn här.

Anf. 17 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Jag vill be Hans Rothenberg upprepa vad exakt den avvikande meningen handlar om.

Anf. 18 HANS ROTHENBERG (M):

Jag läser: Stöd i form av defensiv försvarsmateriel skulle göra skillnad för Ukraina. Men ännu bättre vore ett gemensamt försvarsmaterielbistånd på EU-nivå.

Syftet är att inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten besluta om ett konkret stödpaket i form av defensiv försvarsmateriel till Ukraina. Detta skulle ytterligare stärka EU:s robusthet och enighet i att stå upp för Ukrainas territoriella integritet.

Europeiska fredsfaciliteten öppnar dessutom för enskilda medlemsländer för vilka försvarsmaterielbistånd är särskilt känsligt att avstå från att delta samtidigt som man låter övriga länder gå vidare med stödåtgärden.

Om detta önskar vi att Sverige tar initiativ i ministerrådet.

2021/22:23

18 februari

Anf. 19 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr ordförande! Jag tackar Hans Rothenberg för förtydligandet. Vi stöder detta.

Anf. 20 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Som jag tidigare sa är allt i EPF med konsensus. Vi har ett stort stödpaket inom EPF till Ukraina, och vi har just kommit överens om ytterligare ett stort stödpaket i EPF där vi också lyckats få konsensus.

Jag tycker att det är viktigt att vi låter detta verka och ser hur andra länder diskuterar denna fråga. Jag är därför inte beredd att redan på måndag gå vidare med ett så konkret förslag som Moderaterna föreslår.

Anf. 21 SOFIA DAMM (KD):

Jag ville avvakta utrikesministerns svar, men jag ansluter mig till Moderaternas avvikande ståndpunkt.

Anf. 22 MARIA NILSSON (L):

Liberalerna gör likaledes.

Anf. 23 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag vet att Kerstin har pratat om dessa frågor tidigare, men jag hade gärna sett skrivningarna innan sammanträdet för att kunna ta ställning till dem. Jag avvaktar därför i nuläget.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Nu måste vi nog ajournera mötet en stund för att se skrivningarna.

Ajournering

EU-nämnden beslutade kl. 09.32 på förslag av ordföranden att ajournera samrådet.

Återupptaget samråd

Samrådet återupptogs kl. 09.42.

Anf. 25 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<att Sverige har varit drivande för att få igenom det. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Låt oss komma fram med en formulering om att vi hoppas kunna anta paket nummer två, som är mycket skarpare än paket nummer ett. Nummer ett handlade om cybersäkerhet, logistik, minröjningsutrustning, militär sjukvårdsutrustning. Nummer två handlar mer om professionell militär utbildning och regelrätt militär rådgivning, och det vet vi ju vad det är omskrivning för.

Får vi ett beslut nu efter att tysta proceduren gick ut i går kommer det att vara ett starkt stöd. Då skulle vi kunna säga att vi kan titta på ytterligare

EPF-insatser och försöka få igenom dem också. Vi skulle kunna samråda med partners om vad det finns för möjligheter att gå in med ytterligare stöd.

Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M):

Vi kan nog landa i något som är till gagn inte för oppositionen eller regeringen utan för Ukraina och konflikten.

Vi skulle kunna säga att Sverige och utrikesministern ska vara öppna för att i närtid initiera ytterligare ett steg i enlighet med det som vi har föreslagit när så behövs.

Vi låter alltså den första proceduren löpa igenom. Men om situationen förändras och det skulle behöva tas ytterligare steg ska Sverige ta detta steg.

Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Vi kan absolut vara öppna för att ta ytterligare ett tredje paket och samråda med olika partner om vad som är möjligt men inte skriva in vad det skulle vara för möjligheter. Vi verkar nu för att så snabbt som möjligt ta detta andra paket inom EPF. Då har vi två Ukrainapaketer inom det militära området. Sedan kan vi säga att vi samråder för att titta på hur partners eventuellt skulle kunna ta ytterligare ett tredje EPF-paket och se vad det finns för möjligheter, men utan att nämna exakt vad det skulle vara i enlighet med behov som finns och så vidare. Så skulle vi kunna göra.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Här säger andre vice ordförande Jessika Roswall, Moderaterna, att det är okej. Jag tittar på Maria Nilsson, på Sofia Damm och på Markus Wiechel som instämmer.

Anf. 29 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det är lite oklart vad detta innebär. Innebär det att Sverige öppnar för att sända vapen till Ukraina? Då kan inte vi vara med.

Anf. 30 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag tycker också att det är väldigt viktigt att veta vad detta innebär innan man kan stödja en sådan linje. Jag funderar också lite grann på vilken form av hidden agenda detta kommer att bli när oppositionspartierna kommer att gå ut och tala om vad detta handlar om och regeringen ska försöka driva något slags diplomatisk linje fram till att steg tre i så fall skulle vara aktuellt. Jag tycker att detta verkar vara en väldigt komplicerad linje, och jag skulle därför vilja höra hur utrikesministern ser på detta.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Visst är det intressant, utrikesministern, att sitta med på EU-nämndens sammanträde en fredagsmorgon?

Anf. 32 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det är väldigt intressant, särskilt som jag har ett plan att passa för att ha ett möte med den tyska utrikesministern i München. Jag hoppas att vi hinner.

Om det skulle vara fråga om svenska vapen till Ukraina måste detta gå genom ISP, precis som vanligt. Det går inte att gå förbi det. Ska vi ha en svensk vapenexport till Ukraina då gäller svenska vapenexportregler.

Det som vi gör inom europeiska fredsfaciliteten handlar om att stödja – nu ska jag inte säga för mycket – både utbildning och rådgivning. Det kan också vara fråga om olika materiel. Däremot måste vi återkomma om vad ett sådant tredje paket exakt skulle kunna innehålla. Det är det som vi vill kunna återkomma till för att vi ska ha ett paket som är ännu vassare än paket två som är mycket vassare än paket ett. Där har Sverige varit pådrivande för att få igenom det.

Men som jag säger måste vi få en chans att titta på vad det skulle kunna handla om och inte vid sittande bord anta någonting nu. Det går inte. Därför kan vi ta varianten att vi kan titta på ett paket tre i EPF. Men nu måste vi först få igenom paket två.

Anf. 33 JENS HOLM (V):

Vi står inte bakom den här skärpningen, utan vi tycker att den svenska ursprungslinjen var mycket mer förnuftig.

Anf. 34 MARIA GARDFJELL (MP):

Herr ordförande! Från Miljöpartiets sida vill vi också stödja regeringens ursprungliga linje.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkter anmällda från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Klimatdiplomati. Detta är både en diskussions- och en beslutspunkt.

Anf. 36 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Till skillnad från i fjol är ämnet endast klimatdiplomati, inte klimat- och energidiplomati. Energifrågorna förväntas diskuteras vid ett senare tillfälle.

EU-nämnden har mottagit ett utkast till rådsslutsatser. Vi har inte fått besked om slutsatserna kommer att antas som en A-punkt eller som en B-punkt. Vi väljer därför att samråda muntligt. Regeringen har för avsikt att rösta för att slutsatserna antas.

Jag välkomnar en diskussion om hur EU bör arbeta gentemot tredjeland för att säkra genomförandet av de klimatåtaganden och initiativ som togs vid FN:s klimatkonferens i Glasgow.

Regeringen ser positivt på arbetet med att integrera klimatperspektivet i hela EU:s externa verksamhet, men ytterligare ansträngningar krävs. Detta är relevant för EU:s agerande i olika kriser från Sahel till Centralasien.

Vi välkomnar EU:s nya ansats för att hantera kopplingarna mellan klimatförändringarna och internationell säkerhet och betonar att vi behöver en process för uppföljning av detta arbete.

COP 26 visade på behovet av ett brådskande klimatarbete. EU har som ledande global aktör på miljö- och klimatområdet ett särskilt ansvar. Sverige välkomnar därför en diskussion om vad EU kan göra för att

ytterligare stötta länder vid genomförandet av deras klimatåtaganden och bidra till att ytterligare höja den globala ambitionsnivån inför COP 27 i Egypten.

EU bör i ökande grad skräddarsy sin klimatdiplomati för enskilda länder och bli bättre på att ta vara på enskilda medlemsstaters styrkor för att uppnå ett så stort genomslag som möjligt.

EU kan också bli bättre på att använda sina olika diplomatiska verktyg – policydialog, finansiering och innovativ teknologi – i det klimatdiplomatiska arbetet.

Med hjälp av europeiska företags lösningar kan vi tydligare framhålla möjligheter kring den gröna omställningen.

Jag avser att uppmärksamma FN-konferensen Stockholm + 50 som Sverige tillsammans med Kenya står värd för i juni och lyfta fram de möjligheter som den innebär för att påskynda det internationella klimatarbetet och den gröna omställningen.

Anf. 37 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr ordförande! Jag förstod det som att det var betydligt mer i den muntliga redovisningen och ståndpunkten än i det som var utsänt.

Centerpartiets frågor i går handlade både om att utkastet är svagt i vissa delar och att det saknas exempelvis ambitioner i fråga om klimatåtgärder i handelsavtal samt att EU:s biståndspolitik kan ha ett tydligare klimatfokus.

I den skrivning som fanns – jag vet inte om det har kommit någon ny sedan i går – står det att EU bör anta ambitiösa slutsatser som visar EU:s globala ledarroll på klimat- och miljöområdet och visar att EU ämnar bidra till en nödvändig ambitionshöjning för att säkra den gröna omställningen.

Betyder det att regeringen anser att utkastet till rådsslutsatser är tillräckligt, eller vill regeringen skärpa rådsslutsatserna och i så fall hur?

Anf. 38 JENS HOLM (V):

Min fråga är lite grann på samma tema, om Sverige kommer att göra något inspel för att göra detta utkast till slutsatser mer ambitiöst än vad det är i dag. Jag tänker särskilt på punkt 5 som är oerhört viktig. Medlemsstaterna kom på toppmötet i Glasgow överens om att alla parter ska höja sina klimatambitioner till nästa klimattoppmöte, alltså COP 28 i Sharm el-Sheikh. Här finns det bara en referens till det. Men jag undrar om ingången är att EU och Sverige ska leva upp till det beslutet, nämligen höjda klimatambitioner och att man ska återkomma med det.

Det finns en hel del annat också som jag tycker är lite oklart i detta utkast vad gäller utfasning av kol, höjda ambitioner för klimatfinansiering och utfasning av miljöskadliga subventioner. Sådana saker nämns, men det är oklart om det finns en ambition från EU att höja ambitionerna här eller om man bara refererar till det. Då tycker jag att Sverige måste driva på för höjda ambitioner och inte bara att saker och ting ska nämnas.

Min fråga är alltså om Sverige kommer att driva på, och i så fall på vilka punkter.

Anf. 39 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag tackar för föredragningen. Precis som utrikesministern är jag väldigt glad över att Stockholm + 50 får en så central roll för klimatdiplomati i närtid.

Jag instämmer i de frågor som har ställts här tidigare, och jag vill också gärna höra hur man från svensk sida skulle kunna bidra till att skärpa slutsatserna. Men jag vill särskilt betona två områden, bland annat det otroligt viktiga området med bistånd inom klimatområdet för att åstadkomma en reell klimatomställning i hela världen. Jag saknar i slutsatserna också skrivningar om Arktis, särskilt när man vill stärka sambandet mellan säkerhetsarbetet och klimatarbetet är Arktisfrågan enormt viktig. Här behövs det både ett skydd av Arktis och aktiva åtgärder för att stoppa utvinning av olja och annat.

Anf. 40 JESSIKA ROSWALL (M):

Herr ordförande! Jag noterar att det inte blir en diskussion om energi. Men jag skulle vilja säga någonting om handelspolitik. Det var en diskussion, som Annika Qarlssohn sa, i går i utrikesutskottet. På detta område har EU möjlighet att göra skillnad på riktigt och också här prata med en enad röst mot de länder i världen som har de största utsläppen.

Som sagt var det en diskussion i går också kring handelspolitiken. När jag läser den skriftliga ståndpunkten saknar jag det ordet lite grann. Om det är någonting som EU är duktig på och kan är det handelspolitiken, och det är en av våra viktigaste diplomatiska kompetenser. Jag hade velat höra utrikesministern, när det pratas om policydialog, bistånd och innovativ teknologi, också lägga in ordet handelspolitik.

Anf. 41 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det finns bra skrivningar på flera punkter. Det löser inte alla frågor på detta område. Vi har drivit på frågor som gäller till exempel jämställdhet. Då är det viktigt att säga att dessa rådsslutsatser handlar om själva klimatdiplomatien och om att få andra länder att göra saker. Sakfrågorna ligger i EU:s klimatpolitik inte i klimatdiplomatien. Rådsslutsatserna om klimatdiplomatien bestämdes i går i Coreper. Där är frågan en take it or leave it. Men självklart är det så att jag i mitt inlägg på FAC kan ta upp handelspolitik, bistånd och annat som handlar mer om innehållet. Klimatdiplomatien handlar om att vi driver hur man ska göra en policydialog, hur finansieringen ska gå till och hur vi ska få denna klimatomställning, den gröna transitionen, att gå till och hur man diplomatiskt ska driva detta gentemot andra länder. Det är inte fråga om själva EU:s delar i klimatpolitiken.

Men jag är självklart beredd att ta upp både hur viktigt det är med bistånd och att ta upp handelsfrågorna i mitt inlägg på FAC och att vi sedan fortsätter att driva klimatfrågorna.

Anf. 42 JENS HOLM (V):

Jag förstår att detta handlar om klimatdiplomati och att det inte är en detaljerad resolution om hur EU ska hantera klimatpolicy inom EU. Men om det är någonting som är viktigt för diplomatien är det att EU lever som man lär och att man också gör det som man har lovat. Precis som det står i det här dokumentet har man misslyckats med klimatfinansieringen. Det

blev inte 100 miljarder till 2020 som utlovats. Det är därför oerhört viktigt att ministern tar upp det.

Kanske ännu viktigare är det som står i punkt 5, som man kom överens om på COP 26: att alla länder ska återkomma med högre klimatambitioner till COP 28. Jag vill veta – om ministern tar upp detta, understryker det och säger att EU måste återkomma med högre ambitioner behöver inte vi gå emot det här, men om ministern inte vill göra det får vi anmäla en avvikande mening.

Anf. 43 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag hörde inte något svar på min fråga om Arktis.

Biståndspolitiken är förvisso ett eget område, vid sidan av klimatdiplomatiken, men den hänger nära ihop i och med att detta är en del av finansieringsarbetet. Det är väldigt viktigt. Jag förstår också på utrikesministern att detta är en fråga som regeringen gärna lyfter upp i diskussionerna, eftersom Sverige ju sedan tidigare är ledande och pådrivande inom detta område.

Jag tycker också att det är viktigt att Sverige, som är en viktig ledare inom klimatdiplomatiken, verkligen pekar på möjligheterna att höja ambitionerna nu.

Anf. 44 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag har inga problem med att på mötet inskräpa att EU ska implementera sina egna punkter och att alla andra länder ska implementera sina egna åtaganden; detta tycker jag är okontroversiellt.

Regeringen står bakom punkt 5. Vi vill att man ska anta det här klimatdiplomatipapperet.

Jag har inga problem med att i mitt inlägg på FAC nämna att det är viktigt med Arktis. Detta är en viktig fråga. Att säga att vi också behöver prata om Arktisfrågorna i diplomatiken har jag heller inga problem med.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Jag såg en tumme upp från Miljöpartiets Maria Gardfjell och en inlämnande nick från Vänsterpartiets Jens Holm.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Bosnien och Hercegovina. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 46 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Diskussionen om Bosnien och Hercegovina är delvis en uppföljning av rådets diskussion om västra Balkan i november. Den politiska krisen i landet är fortfarande allvarlig och kräver vår uppmärksamhet. Världssamfundets agerande fram till valet i höst kommer att ha central betydelse.

Dessvärre har de samtal som EU och USA faciliterat om en omfattande reform av landets vallag inte lett till det önskvärda resultatet. Fokus för EU ligger nu på att säkerställa att valen hålls i höst. Det är vår förhoppning att de ska kunna genomföras under en reviderad vallag som följer ODIHR:s rekommendationer.

Inför utrikesrådet i november redogjorde jag för de steg som Republika Srpskas ledarskap har tagit för att ensidigt återta kompetensen från staten Bosnien och Hercegovina till entiteterna. Sedan dess har Republika Srpskas ledare Milorad Dodik dämpat takten i detta, även om förberedelser fortsätter. Dodik har också signalerat beredskap för att Republika Srpskas representanter ska återvända till institutionerna på statsnivå. Det är dock oklart när detta komma att ske, och situationen kan snabbt förändras.

EU:s omfattande engagemang måste fortsätta. Vi måste agera tydligt och samstämmigt och bidra till att lugna ned situationen. Det är nödvändigt att samtliga aktörer deltar i det politiska arbetet och avstår från att fatta beslut som undergräver Bosnien och Hercegovinas suveränitet, territoriella integritet eller funktionalitet som stat liksom handlingar och uttalanden som ökar spänningen.

Ansvar för att lösa den politiska krisen i Bosnien och Hercegovina ligger hos landets folkvalda ledare. EU:s engagemang och stöd är samtidigt fundamentalt för landets utveckling. Sverige verkar för att EU ska vara aktivt och agera samordnat, internt såväl som med USA och andra, för att förmedla tydliga budskap till landets politiska ledarskap.

EU:s fortsatta agerande måste vara välavvägt och anpassat till utvecklingen och åtföljas av en samordnad och strategisk kommunikation. Utöver aktiv diplomati förfogar EU över en existerande sanktionsregim och möjligheten att se över och begränsa stödet till landet.

Anf. 47 MARIA NILSSON (L):

Vi vet ju alla att det är det talade ordet som gäller. Det var bra att utrikesministern var tydligare här, för min invändning mot förslaget till den skrivna svenska ståndpunkten var att det var lite mjäktigt. Det har förtydligats.

Jag vill ställa en fråga vad gäller Dodik, vars ledarskap jag uppfattar som högst problematiskt. Det var ju så sent som den 10 januari som man genomförde marschen i Banja Luka och där förnyade hoten om att lämna. Man har även uttryckt sig oerhört från Dodiks håll kring bosnienmuslimer, som man har uttryckt skulle vara andra klassens medborgare.

Nu sa statsrådet att man har talat om att återvända. Var detta efter den 10 januari?

Anf. 48 Utrikesminister ANN LINDE (S):

I de diskussioner som förts hittills har jag varit allt annat än mjäktig när det gäller den här frågan. Jag har jobbat med frågan i många år och har mycket att säga om Dodik.

Detta har hänt efter den 10 januari, men jag upprepar att det kan ändras snabbt. Det finns ingen anledning att tro att detta helt plötsligt löses, men just nu är läget lite bättre.

EU-kommissionen har föreslagit att infrastrukturprojekt som planeras att genomföras i Dodiks Republika Srpska ska hållas inne till dess att den politiska krisen är löst. Detta förslag har regeringen välkomnat.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Jag kan verifiera att mjäktig inte är något som är synonymt med utrikesministern.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Förberedelser inför gemensamma råds- och ministermötet mellan EU och Gulfstaternas samarbetsråd (GCC) (Bryssel den 21 februari 2022). Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 50 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Herr ordförande! Detta är en intern avstämning för att koordinera EU:s deltagande i det ministermöte mellan EU och Gulfstaternas samarbetsråd som ska ske i samband med lunchen. Där har jag för avsikt att säkerställa att vi får in konflikten om Jemen i diskussionen.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Cyberövning. Detta är också en diskussionspunkt.

Anf. 52 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det här är en övning. Cyberhotet blir ju alltmer framträdande; det gäller både i fredstid och i skarpare säkerhetspolitiska lägen.

Under ministermötet kommer slutfasen av en pågående cyberövning att genomföras. Denna övning inleddes redan i mitten av januari. Det är ett fiktivt scenario där en medlemsstat meddelar att man har upptäckt ett cyberangrepp mot energisektorn. Relevanta nätverk och mötesformat inom EU har aktiverats.

När denna övning nu kommer till rådet har ett storskaligt cyberangrepp genomförts. Hur reagerar rådet då? Det är detta vi ska öva på. Jag kan inte föreslå vad vi ska säga, för det är ju en del av övningen!

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Det är helt korrekt, utrikesministern! Vi är extra glada för att utrikesministern noterade detta.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Övriga frågor.

Jag har fått en kanslikommentar med information från UD. I samband med FAC kommer det att hållas en informell frukost med Ukrainas utrikesminister Kuleba samt en lunchdiskussion om det gemensamma rådet EU-GCC. Önskar utrikesministern kommentera någonting därutöver?

Anf. 54 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Nej, det var fullödlig information.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Vi teamar lite i den här frågan.

Jag önskar utrikesministern lycka till med det kommande rådsmötet och dagens möte med Tysklands utrikesminister. Jag önskar också

utrikesministern och hennes medarbetare en trevlig helg och tackar för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde.

2021/22:23
18 februari

§ 2 Allmänna frågor

Statsrådet Hans Dahlgren (deltar via Skype)

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 25 januari 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 22 februari 2022

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi EU-minister Hans Dahlgren med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Ni befinner er i Bryssel, om jag inte minns fel, och det här är ett digitalt möte.

Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 25 januari 2022. Välkommen in i sammanträdet, statsrådet!

Anf. 57 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Tack så mycket, ordförande! När det gäller återrapporteringen har jag inget att tillägga till den skriftliga rapport som har lämnats till nämnden tidigare.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Då går vi in på rubriken Icke lagstiftande verksamhet och dagordningspunkt 3, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 24–25 mars 2022: utkast till kommenterad dagordning. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 59 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Vid det här mötet med rådet ska bara detta utkast till dagordning behandlas. Det finns alltså ännu inte något utkast till slutsatser från mötet. Nämnden har fått ta del av dagordningsförslaget. Det tar först upp covid-19, sedan säkerhet och försvar, sedan den europeiska terminen och sedan utrikes frågor. Sedan kan eventuellt även energipriser komma till på dagordningen.

Jag tycker att detta är en bra dagordning. När rådet möts nästa vecka kommer vi inte att ha någon substansbehandling av de olika punkterna, men jag tänkte ändå kort kommentera vad som förväntas tas upp på Europeiska rådet i slutet av mars.

Allra först på dagordningen, igen, är covid-19. Nu börjar vi inom EU i alla fall se ljuset i tunneln vad gäller pandemin, även om smittspridningen förstås fortfarande är hög. Det är tydligt att den dominerande omikronvarianten inte orsakar lika svår sjukdom som tidigare varianter, särskilt inte för oss som vaccinerat oss. Det är därför förstås viktigt att fortsätta arbetet med att öka vaccinationstäckningen, både inom EU och naturligtvis också globalt.

Det brukar vid dessa vårtoppmöten vara de ekonomiska frågorna som står i förgrunden. Vid det här tillfället väntas Europeiska rådet ställa sig bakom prioriteringarna för den ekonomiska politiken inom EU.

Sedan kommer man också att behandla säkerhets- och försvarsfrågor. Det är allom bekant att det säkerhetspolitiska läget i Europa just nu är mycket allvarligare än på mycket länge, och hur situationen har utvecklats

fram till slutet av mars är helt omöjligt att säga någonting om i dag. Det som sker mellan nu och då är förstås det som kommer att avgöra hur ledarna kommer att behandla säkerhetsfrågorna när de möts den 24–25 mars. Ändå är det sedan tidigare bestämt att man just vid detta vårtoppmöte ska fastställa det som kallas den strategiska kompassen, alltså EU:s gemensamma vision på säkerhets- och försvarsområdet.

Detta om utkastet till dagordning för nästa europeiska råd.

Anf. 60 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag förstår, och jag borde absolut veta, att det inte blir en substansdiskussion vid det här ministerrådet. Häromdagen hade vi dock i utrikesutskottet en lång diskussion om strategisk kompass som var väldigt bra och givande på många sätt och där framför allt flera av oss lyfte upp balansen mellan syd, öst, Arktis, Östersjön och några andra delar. Jag antar att statsrådet också har med sig detta för det fall det blir en diskussion.

Anf. 61 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Herr ordförande! Det tar jag gärna med mig ifall det blir en diskussion om de frågorna.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 4, Stärkt beredskap, insatsförmåga och resiliens vid framtida kriser. Det här är en riktlinjedebatt och en diskussionspunkt.

Anf. 63 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Syftet med den här diskussionen är att följa upp de slutsatser som allmänna rådet antog i november. Ordförandeskapet har tagit fram ett underlag som vägledning för diskussionen på tisdag, och nämnden har också fått ta del av det underlaget.

Det är tre huvudfrågor som diskussionen väntas beröra. Det handlar om beredskap, det handlar om krishantering och det handlar om resiliens. Senare i vår ska detta arbete sammanfattas i en lägesrapport.

Det är uppenbart för alla att gränsöverskridande kriser av det slag som vi har sett flera av under senare tid kräver både samarbete och samordning inom och mellan EU:s medlemsstater. Med en ökad integration, den förändrade risk- och hotbild vi har och den globaliserade värld vi lever i krävs det förstås en bättre samordning inom EU av frågor som exempelvis krisberedskap och krishantering, men också mer samordning kring hur de gemensamma EU-resurserna på det här området kan användas och hanteras.

Sedan behöver vi förstås lära oss och ta till oss erfarenheter av de kriser som vi gått igenom – pandemin allra senast, migrationskrisen lite tidigare. Därför tycker jag att det är bra att de slutsatser som togs i november kring beredskap och krishanteringsförmåga nu följs upp.

Hit hör också flera viktiga initiativ som tagits eller håller på att tas på EU-nivå. Jag ska säga några ord om dem. Det gäller bland annat gemensamma operativa resurser inom civilskyddsmekanismen, det som

kallas rescEU. Det kan till exempel vara flygande resurser på området för att släcka skogsbränder. Det kan också handla om beredskapslager för sjukvårdsmateriel, som vi också har ett i Sverige, som bekant.

Det har också tagits en del initiativ för att öka motståndskraften i sådana kritiska verksamheter som verkligen tillhandahåller samhällsviktiga tjänster och där incidenter och störningar verkligen skulle få betydande störande effekter på tjänstens tillgänglighet och hela vårt samhällsliv.

Sedan tycker vi från svensk sida att det är angeläget att utveckla rådets eget krishanteringsverktyg, det som kallas IPCR. Det är ett viktigt forum för att resonera kring EU-gemensamma frågor om krisberedskap och krishantering. I nuläget finns det inget permanent forum där frågor som utveckling, styrdokument och verksamhetens inriktning löpande kan diskuteras, och därför skulle vi gärna från regeringens sida vilja se att en permanent rådsarbetsgrupp etablerades när det gäller de här frågorna.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det finns mycket kvar att göra för att stärka rådets och därmed också medlemsstaternas förmåga att arbeta koordinerat och samstämmt vid kommande kriser. Därför är detta en viktig debatt att delta i aktivt.

Anf. 64 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Tack till statsrådet för genomgången!

Jag instämmer absolut i ståndpunkten här men skulle gärna när det kommer till krisberedskap vilja lyfta in frågan om livsmedel och insatsvaror för EU.

Det händer ganska mycket i världen just nu vad gäller livsmedel och insatsvaror. Det händer vissa saker med klimatet just nu, vilket gör att till exempel Sydamerika har väldigt låga skördar. Det kommer att finnas ett litet utbud på marknaden. Kina och emellanåt Indien dammsuger marknaden på insatsvaror och även fodervaror, vilket gör att utbudet blir ännu mindre. Vi har också det spända läget i Europa med Ukraina och Ryssland, där Ryssland redan tidigt i höstas slutade att exportera insatsvaror som växtnäring.

Det finns alltså spänningar från olika håll, både politiska och sådana som beror på klimatet. Därför är det ganska viktigt att ha med sig frågan om livsmedel och insatsvaror för livsmedelsproduktionen i en sådan här diskussion. Jag tycker att Sverige kunde initiera det i den debatten.

Anf. 65 MARIA GARDFJELL (MP):

Det är naturligtvis väldigt viktiga perspektiv som John Widegren tar upp kring frågan om livsmedelssäkerhet och livsmedelsförsörjning i sammanhanget, inte minst när det gäller resiliens. Här finns det ofta en liten motsättning mellan just EU-arbetet i jordbrukspolitiken och behovet av att minska sårbarheten i jordbruket successivt och kanske också att i Sverige bli mindre beroende av insatsvaror från andra länder och mer självförsörjande på både energi och gödsel och sådana saker.

Detta är väl ändå en bra fråga att ha med sig i arbetet kring de här diskussionerna, att det ofta finns ganska komplexa bakgrunder och att klimatomställningen också kan vara en drivkraft i att minska sårbarheten och stärka resiliensen långsiktigt om vi använder den på ett bra sätt.

Anf. 66 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Jag vill tacka både John Widegren och Maria Gardfjell för medskicken. Jag tycker att det låter som en utmärkt idé att ta upp också aspekten med livsmedelsförsörjningen. Det är förstås en vital sektor som kan utsättas för just den typ av störningar som jag inledningsvis nämnde som något av de teman som kommer upp i den här debatten. Jag tar gärna med mig detta och ska försöka verbalisera det på bästa möjliga sätt i debatten på tisdag.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Precis som vi tidigare har sagt gäller det talade ordet likaväl som det skrivna.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Rättsstatsprincipen i Polen: artikel 7.1 i EU-fördraget (motiverat förslag). Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 68 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det här kommer att ta formen av en utfrågning av företrädare för den polska regeringen. I december 2017 beslutade kommissionen om ett så kallat artikel 7-förfarande mot Polen till följd av den mycket oroande utvecklingen när det gäller rättsstatens principer i landet. Hittills har det hållits fyra utfrågningar med Polen inom ramen för den här processen; detta blir alltså den femte.

Regeringen ser naturligtvis fortsatt med oro på utvecklingen i Polen. Det är välkommet att en ny utfrågning nu äger rum. Kommissionen har själv i sin senaste rättsstatsrapport konstaterat att de förändringar som har skett i rättsväsendet i Polen sedan 2015 verkligen har varit en källa till djupa kontroverser, både inom landet och naturligtvis också på EU-nivå. Detta är förändringar som har lett till att både den verkställande och den lagstiftande maktens inflytande över rättsväsendet har ökat, alltså ett politiskt inflytande, och det har försvagat rättsstatens oberoende i Polen.

Dessa förändringar omfattar en rad olika domstolar. Det är författningsdomstolen, det är högsta domstolen, det är de allmänna domstolarna, det är det nationella domstolsrådet och det är också åklagarväsendet.

Det finns många konkreta exempel på hur rättsstatsproblemen i Polen ser ut. Vi kan först se på åklagarväsendet, vars effektivitet och oberoende verkligen är hotade. Efter de reformer i systemet som genomförts av Polens justitieminister har justitieministern fått makten att både utse och avsätta åklagare, vilket har gett möjlighet till omfattande politiska ingrepp i rättsapparaten.

Det finns också i Polen oroväckande tecken på korruption hög nivå, korruption som inte har adresserats just på grund av politiska ingrepp i rättsprocesserna. Sedan är det ett faktum att polska domare inte kan utöva sitt yrke fritt från politiskt inflytande. Vi har bland annat den så kallade disciplinkammaren i högsta domstolen, som straffar polska domare som dömer på ett sätt som regeringen inte tycker om.

Detta är bakgrunden till att EU-domstolen redan tidigare har beslutat att den polska högsta domstolens disciplinkammare inte längre ska ha behörighet enligt EU-rätten att pröva och avgöra ärenden som rör domare.

Disciplinkammaren har dock inte brytt sig om det. Man har trotsat det beslutet och fortsatt att avgöra sådana ärenden.

Vidare har den polska författningsdomstolen som vi hörde i höstas i en uppmärksammat dom slagit fast att den polska grundlagen har företrädde framför EU-rätten och EU-domstolens domar i vissa frågor som rör det polska rätts- och domstolsväsendet. Det är naturligtvis väldigt allvarligt när ett land just på det här viktiga området inte anser att man behöver respektera EU-domstolens domar.

På utfrågningen på tisdag tänker jag begära ett svar från Polen, i första hand om landet kommer att följa EU-domstolens kommande avgöranden om hur polsk lagstiftning förhåller sig till EU-rätten, oavsett vilken utgången blir av sådana avgöranden.

Jag vill säga att regeringen är av uppfattningen att det artikel 7-förfarande som vi har med Polen, men också med Ungern, bör stå kvar på rådets dagordning så länge som kommissionen gör bedömningen att det finns en risk för systematiskt hot mot rättsstatens principer i Polen.

Herr ordförande! Låt mig säga ett par ord i anslutning till det här om den dom som kom i onsdags från EU-domstolen om den så kallade villkorlighetsförordningen. Det var i onsdags som EU-domstolen gav grönt ljus för villkorlighetsförordningen, som ska göra det möjligt att stoppa utbetalning av EU-medel till de medlemsländer som inte fullt ut respekterar rättsstatens principer.

Vi tycker i regeringen att detta är en mycket välkommen dom. Det är viktigt att förordningen, som faktiskt gäller redan från den 1 januari i fjol, nu kan börja tillämpas fullt ut. Vi var många runt om i EU och i breda delar av Sveriges riksdag som gladdes åt förordningen när den beslutades. Den kommer att skydda EU:s finansiella intressen, och den gör att det kommer att bli kännbara ekonomiska konsekvenser för ett EU-land som inte respekterar EU:s och rättsstatens principer.

Det handlar om att värna och driva på för att de här principerna ska upprätthållas och att de ska göra det i alla EU-länder. Vi har ju alla lovat när vi blev medlemmar i EU att hålla fast vid dem. Det är någonting som är en prioriterad fråga för regeringen, och det var också därför Sverige gick in i själva domstolsprocessen kring det utlåtande som kom i onsdags.

Anf. 69 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, EU-ministern, för genomgången av ärendet, även med den dom som kom här i veckan! Det är en oerhört oroande utveckling vi har sett under lång tid, och det är välkommet att dessa villkor nu har kommit på plats. Vi har ju sett att vi inte har lyckats komma åt artikel 7 och vända på utvecklingen, som går i fel riktning.

Det som är intressant att fundera på är om det finns några signaler över huvud taget som tyder på att man tar till sig detta och funderar på hur man ska agera i nästa steg. Eller är det fortfarande full uppställning för att fortsätta resan i fel riktning? Finns det några signaler i diplomatiska kontakter eller liknande där man ändå får en känsla av att detta får effekt? Det handlar om det som vi någonstans vill uppnå för medborgarna både i Polen och i Ungern.

Jag tänker att det här är steg på en lång resa. Vi är nu inne i det franska ordförandeskapet, och nästa vår är det vår tur. Finns det en beredskap för

Anf. 70 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande och statsrådet! Jag ser det som en note to self att i nästa återrapport från statsrådet höra vad svaret blev på den fråga som han kommer att ställa till Polen. Det kanske också är svar på Annikas fråga.

Jag vill också säga någonting om villkorlighetsmekanismen. Precis som statsrådet välkomnar jag detta. Äntligen! Jag är glad att Sverige deltog i processen.

Jag har en fråga, som jag förstår inte riktigt är på dagordningen. Men statsrådet tog ju upp den, och det handlar om villkorlighetsmekanismen och EU-domstolens dom. Alla välkomnar detta. Vi har sagt hela tiden – och statsrådet har själv sagt – att man har varit tämligen säker på att EU-domstolens beslut skulle bli på det här viset.

Jag har dock blivit lite orolig de senaste dagarna. Jag minns inte nu om det var i kommissionens eller rådets pressmeddelande som man skrev att man nu ska tag i och titta på hur man ska kunna använda mekanismen. Man kan ju tycka att det redan skulle ha varit gjort.

Jag har också hört och läst på olika ställen att det är väldigt mycket annat som pågår i omvärlden. Vi har haft en lång diskussion med utrikesministern här tidigare. Det skulle också påverka processen framåt. Vi har pratat många gånger om att det är oerhört viktigt för EU:s framtid att det här kommer på plats och att vi alla står upp för EU:s värderingar.

Har statsrådet någon uppfattning om vad som sker i nästa process?

Anf. 71 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Också jag har lite undringar kring den allmänna processen. Vi har ingen avvikande mening att anmäla.

Det handlar i stället om sakfrågorna rörande utfrågningarna, och det gäller bland annat disciplinkammaren. Här har den polska presidenten presenterat ett förslag. Har regeringen analyserat det? Skulle det lösa ut frågan, i alla fall vad gäller disciplinkammaren? Det är en fråga.

Vi undrar också lite hur villkorlighetsmekanismen i praktisk mening ska kunna triggas. Som vi har förstått det kommer kanske inte det här att gå särskilt snabbt, utan det blir fler domstolsturer när man väl kommer dit. Farhågorna är att länderna kan agera på ett sätt i rådet som försämrar dess funktion. Det skulle vara intressant att höra statsrådet resonera kring om vägen framåt är just att vara offensiv.

Anser han att kommissionen bör vara offensiv med villkorlighetförordningen, eller ser han detta som en möjlighet att förhandla och lösa ut frågan på något sätt?

Anf. 72 MARIA NILSSON (L):

Mitt inlägg är kort. Jag tycker att det här är en bra ståndpunkt. Liksom alla andra, eller nästan alla andra, här inne välkomnar vi givetvis de steg som togs i veckan vad gäller villkorlighetsmekanismen.

Jag uppfattar att statsrådet pratade om och tydliggjorde just rättsstatsprinciperna i EU-deklarationen för någon månad sedan. Jag skulle bara vilja få det bekräftat och få höra hur regeringen ser på det här framgent för att fortsätta att lyfta frågan.

Anf. 73 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Tack för kommentarer och frågor! Jag börjar med Annika Qarlssons fråga om vad som har hänt och om det finns några tecken på en rörelse i rätt riktning. Jag vill säga att det gör det. Flera av er, bland andra Martin Kinnunen, har frågat om och nämnt den polska presidentens förslag om att man helt enkelt skulle avskaffa disciplinkammaren.

Jag vet att det också pågår mer förtroliga samtal mellan företrädare för den polska regeringen och kommissionen. Där finns det alltså någonting som skulle kunna leda till att Polen – inte minst i ljuset av det allvarliga hot som föreligger att landet blir av med väldigt stora ekonomiska resurser som de annars skulle kunna använda för viktiga ändamål – förstår att de måste gå tillbaka till det Polen lovade att göra när landet blev medlem i unionen i början av 2000-talet.

Jag vågar inte sia om utgången där. Jag kan inte heller svara på Martin Kinnunens fråga och exakt värdera den polska presidentens förslag, för jag vet att det finns andra i den polska regeringen som inte har varit lika förtjusta i förslaget. Hur det där går vet vi inte.

En fråga gällde vad som kommer att hända nu. Det här kommer inte att dras i långbänk; det är jag helt säker på. Jag har hört från kommissionens ledning att de säger att de redan under de kommande veckorna kommer att publicera de riktlinjer som ska användas för att konkret visa hur man steg för steg ska använda mekanismen.

Jag vet också att det finns ett underlag färdigarbetat, för jag har själv sett långa listor med sådana uppenbara överträdelser av rättsstatens principer från både polsk och ungersk sida. Det är helt riktigt, för förordningen gäller retroaktivt från den 1 januari 2021. Det är alltså helt riktigt av kommissionen att nu ha största möjliga startberedskap. Jag utgår från att kommissionen i samband med diskussionen på tisdag också kommer att berätta hur man kommer att förhålla sig till detta.

Annika Qarlszon frågade om vi har beredskap att prioritera de här frågorna under det svenska ordförandeskapet. Den beredskapen finns absolut. Själva ordförandeskapsprogrammet kommer inte att fastställas förrän i slutet av det här året, men jag skulle bli mycket förvånad om någon svensk regering inte satte just rättsstatsfrågorna som en hög prioritet under det svenska ordförandeskapet.

Jessika Roswalls fråga har jag väl svarat på när det gäller huruvida man har satt igång ännu eller inte. Man har satt igång, och jag räknar med att riktlinjerna för hur de olika stegen ska tas kommer inom de närmaste veckorna.

Jag tycker precis som Jessika Roswall att detta är en sådan angelägen grundfråga för det europeiska samarbetet att den måste hanteras även om det händer stora, svåra och besvärliga saker i andra delar av politiken. Jag hör inte till dem som tycker att man måste ta en paus i det angelägna arbetet med att driva rättsstatsfrågorna bara för att vi har en annan mycket viktig utrikes- och säkerhetspolitisk fråga att hantera.

Till Maria Nilsson vill jag bara bekräfta det jag sa. EU-deklarationen står naturligtvis fast, och detta ska regeringen också framgent prioritera. Vi kommer att göra det genom att se till att – och ställa oss bakom dem som driver på för detta – villkorsmekanismen också används i praktiken på det sätt som vi har önskat. Vi kommer att driva på i utfrågningen med Polen i nästa vecka och i bilaterala kontakter med Polen men också med

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Konferensen om Europas framtid. Detta är en diskussions- och informationspunkt.

Anf. 75 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Vi väntar oss att det franska ordförandeskapet – Frankrike är ju inte bara ordförande i EU:s ministerråd utan också ett slags upphovsland till hela idén om konferensen – ska informera om hur de ser på vägen framåt och på den fortsatta processen fram till konferensens avslutande och slutrapport.

Vi tror att ordförandeskapet kommer att presentera en del uppslag om hur konferensens plenarförsamling och styrelsen kan ta vidare de förslag som har kommit från olika medborgarpaneler och från den så kallade digitala plattformen, där vem som helst inom EU kan registrera vad man tycker om EU:s framtid.

Tyvärr måste jag säga att de informella förslag som fransmännen har cirkulerat på förhand tyder på att konferensen är på väg i helt fel riktning, enligt min bedömning.

Jag tänker ta upp tre saker för att understryka detta vid rådsmötet med anledning av de förslag som vi tror att fransmännen kommer att presentera.

För det första vill jag hävda att varje försök att värdera, kortlista eller välja bland alla de förslag som medborgarna har lagt fram kräver att man tar politisk ställning. Tanken med hela konferensen är ju inte att detta ska vara ett beslutande organ inom EU, så jag kommer att försöka vara så tydlig jag kan med att vi måste försöka undvika en sådan övning.

Jag menar att slutrapporten från konferensen bara ska referera till och notera medborgarnas förslag. Den ska presentera vad det är som har kommit fram som idéer och förslag under diskussionen och göra det i sin helhet.

För det andra tänker jag säga att jag tycker att styrelsen för konferensen nu bör börja ta fram ett utkast till rapport inför de kommande plenarförsamlingarna för att underlätta en diskussion om slutrapporten. Det ökar också förutsättningarna för att göra det vi tycker är viktigt, nämligen att avsluta konferensen enligt den planering som har beslutats, alltså senast den 9 maj i år.

För det tredje är det naturligtvis viktigt att på rätt sätt följa upp medborgarnas förslag vid konferensen. För att göra det på ett seriöst sätt behöver uppföljningen ske inom ramen för de europeiska institutionernas eget arbete och våra egna mandat, i enlighet med vad som också sägs i den gemensamma deklarationen för konferensen. Det ska inte vara några nya beslutsordningar inom EU, utan vi ska hålla oss till det som gäller.

Anf. 76 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag tänkte bara ge mitt starka stöd från, tror jag, flera partier här. Alla i salen nickar; det kanske inte statsrådet ser. Vi stöder statsrådet i de viktiga punkter som han tar upp. Framför allt gäller det detta

med beslutsprocessen och att tanken inte är att framtidskonferensen ska besluta, utan det har vi andra strukturer för. Det gäller även farhågorna som vi i början av den här processen talade om att det finns en risk att de slår in.

Sedan kan jag upplysa alla andra om att det var en konferens nyligen mellan de nationella parlamenten och Europaparlamentet där jag var tydlig med att det är Sveriges uppfattning att vi fattar beslut i de institutioner som vi redan har.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag kan bara instämma i det fulla stödet till EU-ministern i den här frågan.

Är det någonting som EU-ministern önskar kommentera?

Anf. 78 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Jag vill uttrycka mitt tack för det stödet. Det gör det ännu lättare att framföra detta med kraft när vi kommer till mötesrummet i Bryssel på tisdag.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Det är bra att EU-ministern kan gå dit med en stark svensk ryggrad och företräda såväl regering som riksdag.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning och noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 7, Övriga frågor och underrubriken Toppmötet One Ocean. Är det någonting där som EU-ministern önskar kommentera?

Anf. 80 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Ordförande! Det franska ordförandeskapet organiserade en konferens i Brest i början av februari som hette just One Ocean Summit. Mötet var en del av något slags plattform som initierades av den franske presidenten, FN och Världsbanken för ett par år sedan och som har samlat världsledare vid fyra tillfällen tidigare.

Målsättningen med mötet i Brest var att mobilisera politiskt stöd inför de globala förhandlingar och möten som ska äga rum på det marina området under det här året, 2022. Vi får se vad det blir för information som kommer.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Det här var faktiskt den sista punkten på föredragningslistan för EU-ministerns närvaro vid dagens EU-nämndssammanträde.

Vi önskar lycka till vid det kommande mötet, och givetvis önskar vi också dig och dina medarbetare en trevlig helg! Tack för närvaron i dag!

Anf. 82 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Hjärtligt tack, ordförande! Jag önskar detsamma till hela EU-nämnden.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg med medarbetare välkomna till dagens EU-nämndssammanträde. Solen skiner även på er, och det är vi naturligtvis extra glada för.

Vi inleder med återrapport från möte i rådet den 17 januari 2022, och sedan är det återrapport från informellt ministermöte den 8 februari 2022.

Är det någonting som landsbygdsministern önskar kommentera?

Anf. 84 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Nej.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3 under rubriken Lagstiftande verksamhet, Förordningen om utsläppande på EU-marknaden och export av produkter som är förknippade med avskogning eller skogsförstörelse.

Det är en riktlinjedebatt, och det här är en diskussionspunkt.

Det finns en kompletterande ståndpunkt på sida 2 i det nya dokumentet. Jag hoppas att ledamöterna har tagit del av den.

Anf. 86 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! På rådet kommer diskussionen att kretsa kring tre frågor som ordförandeskapet har skickat ut. Med beaktande av överläggningen med MJU i går har regeringen nu förtydligat sin ståndpunkt.

Regeringen anser, som sagt, att det i många delar av världen finns utmaningar med ohållbar markanvändning med avskogning och skogsförstörelse som resultat. Regeringen välkomnar därför att miljö- och klimatfrågorna prioriteras högt av kommissionen. Regeringen framhåller det balanserade och integrerade förhållningssättet i Agenda 2030. Regeringen anser att ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart jord- och skogsbruk är av stor betydelse för ett hållbart samhälle.

För att utveckla lite mer: Orsakerna till avskogning är komplexa och varierar mellan olika delar av världen. En stor bidragande faktor till avskogning är när skogsmark omförs till jordbruksmark för livsmedelsproduktion eller energigrödor. Ett samhälle måste kunna ta skogsmark i anspråk för olika former av utveckling, exempelvis för hållbar livsmedelsproduktion, infrastruktur eller bostadsbyggande. I skogsrika länder som Sverige sker permanent avskogning i marginell omfattning och då som en konsekvens när vi bygger järnvägar eller bostäder.

Ett lagförslag med global räckvidd om avskogning och skogsförstörelse bör ta i beaktande att länder har olika ekonomiska, sociala och miljömässiga förutsättningar för att bedriva sitt jord- och skogsbruk.

Ett lagförslag som effektivt ska förhindra en ohållbar avskogning och skogsförstörelse bör också förmå att skilja på å ena sidan legal avskogning inom ramen för en hållbar markanvändning och å andra sidan illegal avskogning. Här finns lärdomar från arbetet med EU:s timmerförordning som i huvudsak utgått från nationella förutsättningar och nationell lagstiftning.

Med beaktande av olika förutsättningar anser vi att begreppet avskogning har särskilt stor betydelse för att nå lagstiftningens syfte. Det är den globala avskogningen som är det centrala problemet att hantera, och fokus bör därför ligga där om lagstiftningen ska bli träffsäker, effektiv och tillämpbar.

Vår bedömning är att nuvarande förslag har ett antal begrepp och definitioner som är otydliga och kan ge upphov till godtyckliga bedömningar. Förslaget har även definitioner som i sin nuvarande form medför en detaljreglering av skogsbruket som inte är i förenlighet med vårt nationella självbestämmande.

Lagstiftningsdefinitioner behöver vara lätta att förstå, ta till sig, efterleva och kontrollera, inte minst eftersom omfattningen av förslaget är globalt. Lagförslaget behöver därför i högre utsträckning beakta länders olika förutsättningar när det kommer till val av begrepp och definitioner. Det är regeringens syn att de föreslagna definitionerna, såsom utarmning av skogar och hållbara avverkningsförfaranden, i sin nuvarande form bör omformuleras alternativt utgå.

För regeringen är det prioriterat att lagförslaget bedöms förenligt med WTO-regelverket och att det är proportionerligt, icke-diskriminerande och minimalt handelsstörande mot bland annat tredjeland. Vår bedömning är att förordningens påverkan på handel och produktflöden är oklar, och den behöver därför analyseras vidare.

Redan i dess nuvarande omfattning bedöms lagförslaget leda till en väsentligt ökad administrativ börda och kostnad att hantera. Det finns alltså flera aspekter att beakta parallellt när frågor väcks om förslagets räckvidd, inklusive vilka ekosystem och eventuellt ytterligare produkter som skulle kunna ingå.

Det är viktigt att lagstiftningen inte begränsar fattigare länders tillgång till EU:s inre marknad på ett orimligt sätt eller att vi får läckageeffekter, det vill säga att produktionen flyttas till andra markkategorier och/eller konsumtion av produktkategorier som inte täcks av förslaget.

Avslutningsvis: Regeringens målsättning är att verka för att det slutliga regelverket är förenligt med det nationella självbestämmandet i skogliga frågor och att det inte riskerar att kringskära möjligheten att utforma en kostnadseffektiv politik. Det inkluderar även delegering av bestämmanderätt till kommissionen.

Anf. 87 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! I går på utskottet gav vi regeringen en hemläxa eller ett mandat att återkomma med en förändrad skriftlig ståndpunkt, och det har regeringen gjort till i dag. Jag tycker att den är väsentligt mycket bättre. Det är väl ingen hemlighet att vi gärna hade tagit bort ordet "omformuleras" och bara haft med ordet "utgå", men vi tänker ändå vara spelbara, precis som vi sa i går på utskottet. Det ger också regeringen en spelbarhet vid kommande rådsmöte.

Jag tycker att det är viktigt att få markera att vi helst hade sett att det bara stod "utgå", men vi kan köpa ståndpunkten som den är nu och tycker att regeringen har landat i kloka resonemang i den här ståndpunkten och inser vad en sådan här strategi skulle kunna leda till i värsta fall för svensk del.

På det stora hela tycker jag att det är en bra ståndpunkt, och vi står bakom den nu.

Anf. 88 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Precis som John Widegren sa litar vi på ministrarnas goda omdöme – som hon förvaltar väl, vill jag påstå. Det är en betydligt bättre skrivning i dag, och precis som John Widegren hävdade skulle vi gärna ta bort detta med "bör omformuleras", men det här är ändå en skrivning som vi kan köpa. Vi tycker att den är bra och kommer inte att anmäla någon avvikande mening i detta.

Jag tycker också att det är bra att ministern är väldigt tydlig med detta om avskogning i Sverige, även om det inte är en del i ståndpunkten, för det är väldigt många röster om avskogning i Sverige, och det är bra att ministern pekar på var och när det sker. Den tydligheten uppskattas.

Anf. 89 MARIA GARDFJELL (MP):

Ordförande! Vi hade en diskussion om det här i går i miljö- och jordbruksutskottet. Med anledning av att regeringen ändå har gjort en så otroligt skarp förändring av positionen i de här frågorna finns det skäl att från Miljöpartiets sida ta upp de här frågorna på ett lite skarpare sätt.

Miljöpartiet menar att det här är en oerhört viktig lagstiftning i EU. Vi har sett att regeringen helst skulle vilja att den här förordningen inte alls blir av. Man har ju nu lämnat ett besked till riksdagen om att inte alls vilja godkänna regelverket, enligt subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Det tycker jag är väldigt allvarligt.

Även om regeringen uttrycker vissa farhågor om brist på tydliga definitioner ska det inte finnas någon anledning att misstolka förslagets syfte så grovt att man tror att det ska påverka svenskt skogsbruk. Regeringen borde inte anse att skogsbruk som följer svensk skogsvårdslag är ett problem i sammanhanget. Det är bara om regeringen antar att skogsbruket skulle bryta mot skogsvårdslagen eller miljöbalken som det skulle finnas anledning att tro att definitioner om hållbar avverkning eller skogsdegradering skulle kunna bli ett problem för svenskt skogsbruk. Miljöpartiet hoppas verkligen inte att den svenska regeringen utgår från att lagbrott ska definiera svenskt skogsbruk.

Regeringen har i de kommande förhandlingarna möjlighet att påverka de exakta skrivningarna och bör koncentrera sig på det. Vi noterar att det i regeringens utvecklade ståndpunkt som kom i går anges två begrepp. Men det är inget av de begreppen som är problemet. Problemet som möjligtvis skulle kunna diskuteras och som borde lyftas upp är i sådana fall begreppet skogsdegradering. Där finns ingen internationell definition som är tillräckligt tydlig. Man kan möjligtvis diskutera hur den definitionen skulle kunna formuleras. Men det finns ingen anledning att tro att om Sverige står upp för sin lagstiftning skulle de här regelverken kunna påverka det.

Även om man nu säger indirekt att man vill påverka skrivningarna har man, genom sitt agerande gentemot riksdagen i subsidiaritetsärendet, tydligt visat att man inte alls vill ha det här regelverket.

I stället för att välkomna förordningen avfärdar man den. Det är faktiskt en förordning som kan bidra till att rädda regnskogarna. Det är en förordning som inte bara svenska konsumenter utan också många svenska företag under tiotals år har arbetat aktivt för att få till stånd. Och i det här skarpa läget, när regelverket ska komma på plats, väljer Sveriges regering och Sveriges riksdag att bara titta på hur det skulle kunna påverka svenskt skogsbruk. Det är en väldigt konstig inställning.

Om inställningen vi ser i det här ärendet ska gälla i EU-politiken generellt tror jag att Sveriges regering kommer att säga nej till många ärenden också inom klimatområdet. Vi vet att exakt samma formuleringar som diskuteras här också finns i RED II-direktivet.

Herr ordförande! Vi har tidigare i dag haft en genomgång av EU:s klimatarbete och klimatdiplomati och har enhälligt godkänt det underlaget. Där står det bland annat att man ska arbeta hårdare för att nå resultat i frågan om avskogning. Det finns också underlag som Sveriges regering har skrivit under i samband med Glasgowförhandlingarna om deklARATIONEN om Forest and Land Use som pekar på just hur viktigt det är att få till stånd den här typen av regelverk.

Miljöpartiet vill naturligtvis hänvisa till vår avvikande ståndpunkt från i går men också till den avvikande ståndpunkt vi hade i samband med att vi diskuterade fakta-PM:et. Man ska inte behöva backa på det här sättet när det gäller de här frågorna, utan man skulle behöva ta många steg framåt och göra den här förordningen skarpare, inte slänga den i soptunnan.

Anf. 90 STAFFAN EKLÖF (SD):

Herr ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Tack också för regeringens och ministrarnas lyhördhet i fråga om de förhandlingar vi hade i miljö- och jordbruksutskottet!

Det är positivt att regeringen nu problematiserar de här definitionerna. Det handlar om utarmning av skogar och hållbara avverkningsförfaranden. De definitionerna är väldigt tójbara. Dessutom startar man med dem ytterligare en process där svenskt skogsbruk i slutänden kan påverkas på ett mycket negativt sätt. Det kanske också landar i delegering till EU-kommissionen, som jag uppfattar som aktivistisk.

För att undvika de här riskerna borde egentligen definitionerna utgå. Det var också det oppositionen ville vid den tidigare hanteringen av regeringens fakta-PM och som vi fick igenom i den svenska positionen.

Den här svenska positionen till rådsmötet den 21 februari, som vi diskuterar i dag, innehåller kompromissen att definitionerna bör omformuleras eller utgå. Till stor del handlar det väl om att vara spelbar. Men det finns också en uppenbar risk att nya, omformulerade definitioner kommer att vara snarlika och att de riskerar att leva ett eget liv med svåröversägbart resultat för svenskt skogsbruk och svensk landsbygd.

Kommer ministern att agera med kraft för att försvara svenskt skogsbruk? Och är regeringen beredd att agera för att skadliga definitioner ska utgå, om det börjar luta åt fel håll?

Anf. 91 JENS HOLM (V):

Vi är väldigt besvikna på den svenska positionen i den här frågan. Avskogning och i synnerhet handel med skogsrelaterade produkter som kan härröra från avskogning är i allra högsta grad en global fråga, och vi behöver agera politiskt mot det. Då går det inte att sätta snäva egenintressen framför ändamålet att stoppa avskogning runt om i världen.

Jag tycker att den svenska positionen här påminner ganska mycket om Polens agerande i energi- och klimatpolitiken. Polen säger att det är deras rättighet att bränna hur mycket kol som helst eftersom de alltid har gjort det. Nu säger Sverige att man inte ska lägga sig i vårt skogsbruk, trots att det här inte är att lägga sig i svenskt skogsbruk. Men formuleringar vantolkas.

Gladast blir skogsskövlarna i Brasilien, Kongo och Indonesien när Sverige försvarar för EU att gå fram med skarp lagstiftning. Jag undrar verkligen vad det här sänder ut för politiska signaler i världen.

Vänsterpartiet står bakom vår avvikande mening sedan tidigare. Vi vill snarare utvidga området så att det ska kunna handla om mer än bara skog. Savanner, våtmarker och andra viktiga områden för den biologiska mångfalden borde också kunna omfattas av detta. Och fler produkter skulle kunna vägas in.

Den nya formuleringen står vi förstås inte heller bakom.

Jag har två konkreta frågor till ministern. Hur fattas det här beslutet egentligen? Är det kvalificerad majoritet eller är det enhällighet som gäller? Om det är kvalificerad majoritet finns det väl en ganska stor risk att Sverige blir överkört och helt irrelevant i den här diskussionen.

Är inte ministern rädd för att Sverige nu bidrar till att urvattna den här viktiga lagstiftningen och för att det blir svårare att bekämpa avskogning och handel med illegala produkter därifrån?

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Till protokollet vill jag föra att det handlar om avvikande ståndpunkt och att det här är en diskussionspunkt, inte något beslutsärende. Beslutet kommer att fattas längre fram, bara så att Jens Holm känner till det.

Anf. 93 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, landsbygdsministern, för genomgången av den nya ståndpunkten!

Det är ett lite speciellt område. Man skulle kunna travestera ett gammalt känt ordspråk: Endast Sverige svenska skogar har. Kanske finns Finland också med i samma område.

Men det är det som leder att det blir bekymmer så fort skogsfrågor kommer upp på EU-området. Det finns nämligen helt olika uppfattningar om hur det ser ut och vad som gäller. Jag har jobbat med arbetsmarknadspolitik under väldigt många år och har i möte efter möte fått förklara hur arbetsmarknadens parter förhandlar i Sverige. Jag tänker att det blir precis samma diskussion när man ska försöka beskriva hur ägandet av svenska skogar ser ut, att det är väldigt många som har betydligt mindre områden än det kanske uppfattas som utifrån. Det är oerhört viktigt att just den biten finns med. Det är viktigt att Sverige, och såklart Finland, markerar att det är andra förutsättningar än man kanske uppfattar det som utifrån.

Det är bra att regeringen har gått den diskussion som fördes i går på miljö- och jordbruksutskottets sammanträde till mötes. Jag instämmer med de kollegor som säger att de justeringarna är okej.

Anf. 94 MARIA NILSSON (L):

Jag hänvisar till den avvikande ståndpunkt som Liberalerna hade i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Innan jag lämnar ordet till landsbygdsministern vill jag tala om att det blev silver för Martin Ponsiluoma på 15 kilometer. Det är den 17:e medaljen. Vilket OS! Man blir glad hela tiden. Och solen skiner.

Anf. 96 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Då måste jag fråga nämnden om ni vet var Martin Ponsiluoma kommer från. Nej, det är inte Åre, men däremot Jämtland. Republiken har tagit många medaljer, men vi delar naturligtvis med oss av dem till alla.

Tack för alla frågor och åsikter! Jag tar dem lite i en klump.

Avskogningsförslaget är viktigt. Det regeringen säger är att det är problem med några av definitionerna. Det är det som vi uppmärksammar. Att svenskt skogsbruk inte ska detaljregleras i Bryssel har den här regeringen varit tydlig med. Det är alltså definitionerna vi diskuterar. Att vi jobbar fram ett avskogningsförslag är en annan sak, men definitionerna är problematiska för svenskt skogsbruk.

Om två år ska det utvärderas. Det ligger också i förslaget. När det gäller rösterna om att mer ska ingå kan det alltså ske om två år, när man gör utvärderingen.

Subsidiaritetsbedömningen är en rent juridisk bedömning. Det gäller ifall kommissionen har rätt att lägga fram ett sådant förslag. Det är alltså inte en politisk bedömning av förslaget, utan den är rent juridisk.

Beslutet kommer att fattas med kvalificerad majoritet.

Som jag sa till miljö- och jordbruksutskottet i går tillsattes en ad hoc-grupp som skulle se över om man kunde komma framåt gemensamt. De hade fem möten på sig. De fem mötena har de redan haft men har inte riktigt lyckats enas om det här än. Deras arbete fortsätter.

Anf. 97 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag har en synpunkt och en fråga.

Det sas tidigare i diskussionen här att varje gång svenskt skogsbruk kommer upp i EU-sammanhang är det ett problem. Men vi vet att klimatpolitiken, som vi har pratat om tidigare här i dag, är EU-kompetens.

Klimatpolitiken är orsaken till att avskogningsfrågan är uppe på dagordningen. Klimatpolitiken påverkar alla sektorer i samhället, och där går inte skogsbruket fritt.

Precis som klimatpolitiken påverkar industri, handel och transporter påverkar den också skogsbruk och jordbruk. Därför kan man inte med hänvisning till att det påverkar svenskt skogsbruk säga nej till ett förslag från EU på klimatpolitikens område. Det måste vara ett tankefel från både riksdag och regering.

Min fråga till regeringen är om man inte skulle kunna vara beredd att

ändra sin ståndpunkt på ett tydligare sätt och tala om att när det gäller odling av jordbruksprodukter är det inga som helst problem att stödja förslaget i dess helhet. Vi vet ju att det är just odling av jordbruksprodukter som är den största orsaken till avskogningsproblematiken.

Om man nu har problem med timmerdelarna kan man avgränsa sin ståndpunkt och säga att det bara är när det gäller timmer som vi har problem med definitioner, så att man inte riskerar att slänga ut barnet med badvattnet.

Anf. 98 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Tack, Maria, för frågan! Vi vet ju vad svensk skog bidrar till för klimatomställningen, både när den står och genom produkter när vi bygger mer i trä och så vidare. Ibland när vi inte riktigt ända fram med hur svensk skog faktiskt bidrar stort till klimatomställningen.

Som jag sa förut är subsidiaritetsbedömningen av förslaget rent juridisk. Det handlar helt enkelt om huruvida juridiken tycker att kommissionen har rätt att lägga fram ett sådant förslag eller inte.

Anf. 99 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag kan bara konstatera att jag inte fick svar på min fråga om regeringen kan var beredd att just när det gäller jordbruksprodukter stödja förslaget i dess helhet.

Jag tycker att det är väldigt viktigt med det som gäller skyddet av regnskogarna. Det handlar om avverkning av skog för att producera soja, nötkött och andra typer av produkter. Vi har också enorma problem med palmoljeodlingar, speciellt i Asien men snart också i hela världen. Här undrar jag om inte Sverige på ett mer helhjärtat sätt skulle kunna ställa sig bakom detta.

Subsidiaritetsprövningen är inte en fråga som vi ska hantera här. Det var den som fick mig att känna betänkligheter inför att regeringen byter ståndpunkt. Man kan ju konstatera att de politiska ställningstagandena bland riksdagens partier och också i regeringens bedömning är påtagliga i just det ärendet.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

För formens skull vill jag säga att det här ärendet inte handlar om jordbruksprodukter. Men landsbygdsministern får naturligtvis svara om hon så önskar.

Anf. 101 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Problemet är ju detaljregleringen och definitionerna. Bland annat gäller det träprodukter. Precis som Maria Gardfjell säger är det mycket som vi behöver göra på andra områden. Men problemet är definitionerna i det förslag som ligger, och detaljregleringen är ett problem.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Detta är ju en väldigt detaljerad diskussion som kanske i första hand ska hanteras i miljö- och jordbruksutskottet och inte i nödvändigtvis i alla detaljer i EU-nämnden.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med oliklydande avvikande ståndpunkter från Liberalerna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Då går vi in på dagordningspunkt 4, Uppnå större samstämmighet mellan den gröna given, den gemensamma jordbrukspolitiken och handelspolitiken för att stödja omställningen till hållbara livsmedelssystem.

Anf. 103 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Vid rådsmötet kommer behovet av ökad samstämmighet mellan främst den gröna given och handelspolitiken att diskuteras, liksom vilka verktyg som skulle kunna användas för att säkerställa detta. Regeringen stöder ambitionen att främja hållbarhet i det globala perspektivet. Fokus bör vara att främja handel med hållbart producerade jordbruksprodukter och livsmedel utan att skapa onödiga handelshinder. Vi anser att detta bäst görs genom samarbete med våra handelspartner inom ramen för frihandelsavtal eller i det internationella standardiseringsarbetet.

Om det kommer förslag om att ställa krav på produktionsmetoder för importerade produkter måste dessa diskuteras från fall till fall för att fastställa om förslagen syftar till och leder till ökad hållbarhet och är försvarbara i WTO. Påverkan på utvecklingsländer och risker för EU:s export behöver beaktas.

Vi ser fram emot kommissionens rapport i denna fråga, som kommer i juni i år, men där preliminära slutsatser troligen presenteras redan vid marsrådet.

När det gäller märkning, som ordförandeskapet också tar upp i sitt papper, anser regeringen att pålitlig och lättillgänglig information är en förutsättning för konsumenter att kunna göra medvetna och hållbara val. Ursprungsmärkning ger konsumenter sådana förutsättningar, men det är svårt att se att europeiska konsumenter därmed automatiskt får mer information om olika produktionsmetoder.

Anf. 104 MARIA GARDFJELL (MP):

I det här fallet har Miljöpartiet anmält en avvikande ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet. Jag vill bara kortfattat säga att jag tycker att det är oerhört viktigt att den ståndpunkt som regeringen har formuleras på ett tydligare sätt avseende AMR, alltså antimikrobiell resistens.

Det finns en ny förordning i EU när det gäller veterinärmedicinska läkemedel, som ställer krav på produktionsvillkor. Den tillåter inte tillväxtfrämjande antibiotika och antibiotiska läkemedel som är avsedda för människor. Men nu menar vi att man måste driva på för att kraven på produktionen och handeln ska utvecklas ytterligare vad gäller AMR.

Miljöpartiet anser att det är fel att man ska göra den typen av bedömningar från fall till fall. Det kommer att behövas ett mer systematiskt arbete inom handelssamarbetet där man går fram med prioriteringar för att få ett tydligare främjande av bättre djurskydd och bättre djurvelfärd. Vi vet från svenskt arbete att friska djur behövs för att minska antibiotikaanvändningen. Här har Sverige en extremt viktig roll i EU-samarbetet att verkligen driva på för att få ned användningen av antibiotika globalt. Vi vet ju hur stort samband det är mellan den globala

användningen av antibiotika och de stora riskerna med antibiotikaresistens, som ju är en folkhälsofråga av rang.

Jag vill fråga regeringen varför man använder uttrycket ”från fall till fall” när det gäller AMR.

2021/22:23
18 februari

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

För protokollets skull var det bra att Maria Gardfjell förklarade förkortningen AMR, antimikrobiell resistens.

Anf. 106 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! Regeringen håller med om att AMR är en global ödesfråga. EU:s senare frihandelsavtal omfattar texter om samarbeten både för att stärka djurvälståndet och för att motverka AMR. Det är till stor del tack vare Sverige som det finns med.

Det är fall-till-fall-principen som har gjort att vi har kunnat ställa krav på tredjelandsexport om antibiotikaanvändning i djurproduktionen, alltså det som Maria Gardfjell hänvisar till. I det här specifika fallet ökar åtgärderna för ökad hållbarhet – då är de försvarbara i WTO – och utfasning av antibiotika som tillväxtbefrämjare vinner allt större acceptans globalt. Då kan vi använda detta, att vi gör bedömning från fall till fall, så att vi uppnår det som både regeringen och Maria Gardfjell vill i arbetet när det gäller AMR.

Anf. 107 MARIA GARDFJELL (MP):

Jag vidhåller vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Miljöpartiet.

Då går vi in på dagordningspunkt 5, Marknadssituationen. Det är en informations- och diskussionspunkt.

Anf. 109 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Ordförande! På rådet kommer marknadssituationen att behandlas, vilket är en återkommande fråga på dagordningen. Kommissionen har inför rådet presenterat en ny rapport om läget på marknaderna och även en fördjupad analys av läget i grissektorn. Marknadspriserna för jordbruksvaror ligger generellt högt. Ändå finns en oro för lönsamheten i jordbruket. Detta beror på höga energikostnader, som i sin tur påverkar kostnaderna för flera av jordbrukets insatsvaror. Det har bland annat lett till kraftiga prisökningar på gödsel.

På EU-nivå har låga priser på griskött gjort att läget är kritiskt för många producenter i EU. Kommissionen har presenterat en analys av grissektorn som även innehåller en genomgång av åtgärder som är lämpliga respektive olämpliga att vidta.

Kommissionen anser inte att ett generellt likviditetsstöd på EU-nivå är en lämplig åtgärd när det gäller att hantera strukturella obalanser, och regeringen delar den synen. Regeringen anser att kommissionen även fortsatt har en viktig roll i att analysera marknadssituationen, däribland

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi noterar och tackar för informationen.

Dagordningspunkt 6 är Övriga frågor. Vi börjar med 6 a, Rapport om växtskyddsåtgärder för import till unionen och om utvidgning av användningsområdet för växtpass inom unionen. Detta är en föredragning av kommissionen.

Anf. 111 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Jag svarar gärna på frågor om det finns sådana.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Vi tar punkt 6 b också, EU-lagstiftning som avser kommersiellt innehav och försäljning av hundar.

Anf. 113 JOHN WIDEGREN (M):

Ordförande! Vi fick ett sent utskick i går som gällde ett nederländskt förslag om 16-veckorsperioder för free range-fåglar. Det var ett flertal länder som hade tagit ställning i den frågan. Jag ville bara höra om Sverige har någon ståndpunkt i detta.

Anf. 114 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Regeringen är positiv till att frågan lyfts fram och till att kommissionen undersöker mer långsiktiga lösningar.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi önskar landsbygdsministern lycka till vid det kommande rådsmötet! Vi tillönskar landsbygdsministern med medarbetare en trevlig helg! Tack för i dag!

Anf. 116 Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Detsamma till EU-nämnden!

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar en debutant välkommen hit till dagens EU-nämnds-sammanträde, nämligen näringsminister Karl-Petter Thorwaldsson med medarbetare.

Som seden bjuder inleder vi med en återrapport från möte i rådet den 25 november 2021, återrapport från informellt ministermöte den 31 januari–1 februari 2022. Är det någonting där som näringsministern önskar kommentera?

Anf. 118 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Ordförande! Det är kul att vara här för första gången – alla mina kollegor har sagt att här måste man räkna sina fingrar både när man går in och kommer ut. Vi får se om det stämmer. Jag hoppas att vi ska ha ett gott samarbete; det här är ju en av de viktiga kontrollfunktionerna och det sätt på vilket vi utövar politik på EU-nivå. Det här är alltså superviktigt.

Det senaste konkurrenskraftsrådet ägde rum den 25 november under det slovenska ordförandeskapet, och det senaste informella mötet hölls den 31 januari till den 1 februari i Lens i Frankrike. I november antogs en allmän inriktning i frågan om förordningen om digitala tjänster, DSA, som ni känner till väl, och förordningen om digitala marknader, DMA. Utöver det diskuterades också genomförandet av återhämtningsplanerna för Europa och dess betydelse för industrin.

Vid det informella konkurrenskraftsrådet i Lens diskuterades EU:s så kallade strategiska beroende av tredje land med ett särskilt fokus på råmaterial.

Ni har fått en skriftlig rapport från mötena. Om ni så önskar kan jag kort redogöra för vad som avhandlades, annars hänvisar jag till rapporterna.

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Direktivet om ändring av direktiv 2013/34/EU, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och förordning (EU) nr 537/2014 vad gäller företagens hållbarhetsrapportering.

Detta är ett beslutsärende.

Anf. 120 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Under den här dagordningspunkten förväntas beslut fattas om en allmän inriktning avseende förslaget till ett direktiv om företagens

hållbarhetsrapportering. Förslaget syftar till att åtgärda de problem som identifierats med det nuvarande direktivet om hållbarhetsrapportering. Det handlar till exempel om att företagen har haft svårt att veta vilka uppgifter som ska lämnas, att användarna av informationen inte får de uppgifter de behöver och att informationen inte alltid ses som tillförlitlig.

En bättre och mer enhetlig hållbarhetsrapportering möjliggör för investerare och konsumenter att fatta välgrundade beslut. Det bidrar till att kunna styra kapitalet till hållbara investeringar. Det bidrar även till att styra efterfrågan till företag med hållbara affärsmodeller och därmed bidra till att stärka mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättsstatens principer men också som ett instrument i arbetet mot miljö- och klimatförändringar och för att främja rättvisa och anständiga villkor på arbetsmarknaden.

Hållbarhetsfrågorna blir som alla vet mycket viktigare både för företag och för oss andra som konsument, arbetstagare och inte minst som invånare. Ökade krav på hållbarhetsrapportering får därför inte ses som en börda för svenska företag, utan ökade krav kan snarare innebära en konkurrensfördel. Däremot, och det är viktigt att säga, gäller det att hitta en balans mellan olika intressen och att det finns förutsättningar för likvärdig konkurrens.

Direktivförslaget är föremål för behandling i rådsarbetsgruppen för bolagsrätt. Ordförandeskapet har presenterat ett kompromissförslag till grund för ett beslut om allmän inriktning. Det är önskvärt att ändringar i regelverket träder i kraft skyndsamt.

Regeringen anser att det förslag som nu har lagts fram är balanserat och proportionerligt och att den kompromisstext som ordförandeskapet har presenterat kan ligga till grund för ett beslut om allmän inriktning vid konkurrenskraftsrådet den 24 februari.

Anf. 121 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag måste börja med att fråga en sak. Enligt våra underlag till i dag har det varit information på näringsutskottets möte. Jag skulle vilja höra vad det betydde, för jag har fått information om att det kanske inte var så mycket information. I oktober var det ju en överläggning i civilutskottet.

Detta för mig till en fråga som vi ibland diskuterar här, nämligen att det inte är så himla bra när man inte har varit i utskottet innan. Nu kommer jag att vara tvungen att ställa några frågor här, och då kommer ordföranden att tycka att det inte är kompletterande mervärde. Men det är det. Det hade varit bättre om man rett ut några saker, och därför har jag frågor i sak.

Jag håller med näringsministern om att vi inte ska ha en ökad börda och att det ska vara en balans. Men såvitt jag har förstått det här nu, och det har förts fram tidigare från Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna, finns det en risk för att det här är en kraftig utökning av rapporteringen. Det blir alltså en ökad börda.

Förutom det har jag också noterat att man i de här förslagen delegerar rätt stora skyldigheter till kommissionen att upprätta så kallade standarder. Detta arbete är redan påbörjat, och det innebär väldigt mycket arbete och komplicerad rapporteringsskyldighet för företagen.

Det för mig till tankar som vi har diskuterat många gånger när det gäller taxonomin, delegerade akter och så vidare, herr ordförande. De här två

sakerna hör lite grann ihop, såvitt jag har förstått det, i och med en ökad komplexitet.

Jag är ganska säker på att det här är en utökning av rapportering och därför en utökning av bördan, och därför vill jag fråga vad regeringen har lyckats med. Vad är era segrar med det här kompromissförslaget? Den andra frågan är varför det behöver göras skyndsamt i stället för rätt.

Efter svaret kanske jag behöver komma tillbaka och säga vad jag tycker.

Anf. 122 ANNIKA CARLSSON (C):

Ordförande! Tack, näringsministern, för genomgången av ärendet!

Vi har sedan tidigare en avvikande ståndpunkt som gäller att detta inte bör omfatta små och medelstora företag. Vi kunde höra hur lång tid det tog för ordföranden att läsa igenom namnet på det här direktivet och kan konstatera att om små och medelstora företag ska ägna lika mycket tid åt detta som det tar att läsa upp namnet är det bättre att de gör andra saker – lite förenklat.

Jag tror att det är oerhört viktigt att förstå att det gäller att rikta detta rätt och inte göra det mot de små och medelstora företagen, eftersom det riskerar att få motverkande konsekvenser på det viset att de inte finns med i det här arbetet över huvud taget.

Därför följer jag upp det som är anmält tidigare och tycker fortfarande att små och medelstora företag inte ska omfattas av regelverket. Om det inte kommer med i ståndpunkten har vi alltså anmält avvikande mening i den delen även här.

Anf. 123 MARIA NILSSON (L):

Det är bra när det finns kloka personer som talar före mig. Då behöver inte jag säga samma kloka saker inledningsvis.

Vi hade samma avvikande mening som Centerpartiet och som Annika Carlsson hänvisar till. Vi avvaktar naturligtvis svaret från statsrådet, men annars kommer även vi att hålla fast vid den.

Anf. 74 MARIA GARDFJELL (MP):

Den ståndpunkten är naturligtvis ingenting som Miljöpartiet delar.

Det är också viktigt med cirkulär ekonomi i sammanhanget liksom återvinningsarbete och sådana saker, och jag hoppas att det är någonting som ministern bär med sig i det fortsatta arbetet.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

När det gäller civilutskottet och det som andre vice ordförande var inne på var det en ganska angelägen inriktning och det är värdefullt att ta med sig.

Varsågod, näringsministern, för svar och kommentarer!

Anf. 125 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Tack, ordförande, och tack för frågorna! Vi har nog egentligen ganska mycket samsyn i sak. Vi har ju också, som ni är väl medvetna om, drivit denna positionen i vägen fram men konstaterar samtidigt att vi fick väldigt litet stöd i den här frågan. Det är en balansgång att gå. Många svenska

företag vill ju också kunna allokera mer nytt och friskt kapital, och många har ansett att det är en bra väg att kunna jämföra bolag och att också kunna få tillgång till riskvilligt kapital för sitt bolag. Det är alltså en balansgång.

Regeringen har som sagt var förhandlat med civilutskottet i den här frågan, och där fick vi också regeringen stöd för den här linjen. Frågan är alltså ordentligt genomgången.

När det gäller implementeringen har vi jobbat mycket med det. Ni har sett i materialet att det handlar om en lång införandeperiod. För de berörda bolagen tror jag att det är den 1 januari 2026 som är relevant, så det är inte någonting som kommer på en gång.

Det är kommissionen som kommer att utfärda de här reglementena, och vår tanke är helt enkelt att försöka göra det på ett sådant sätt att det inte blir betungande för små och medelstora företag. Samtidigt ska ju veta att varje beslut som tas på Sverigenivå eller EU-nivå som berör små och medelstora företag också kan ses som en belastning.

Vi har alltså förhandlat frågan med civilutskottet, men som sagt var har vi inte haft framgång i att få andra länder att köpa den lösningen.

Anf. 126 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag fick inte svar riktigt på det här med näringsutskottet. Överläggningen var ju i oktober i civilutskottet, och sedan har det förmodligen hänt någonting eftersom ni är här igen och vi ska anta slutsatserna. Det hade varit bra med ett svar.

Oavsett detta var vår uppfattning förra gången, och det var därför vi hade en avvikande ståndpunkt, att detta innebär en kraftigt utökad börda och att nyttan av de ökade rapporteringskraven enligt vår mening inte kan anses uppväga den ökning av företagens administrativa börda och de ökade kostnaderna som förslaget innebär för företagen. Jag hör inte heller att Sverige har nått några framgångar i detta och hittat den här balansen.

Det var vad vi tyckte förut, och det tycker vi alltså fortfarande. Därmed anser vi att Sverige bör rösta nej till den allmänna inriktningen.

Anf. 127 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Vi vill också hänvisa till den avvikande ståndpunkt som vi har lagt i civilutskottet. Det här är ju en ökad administrativ börda, och det gäller inte bara rapporteringskravet utan även redovisningen och revisionen av hur denna ska gå till. Vi ansluter därför till Moderaternas avvikande ståndpunkt.

Anf. 128 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Herr ordförande! Även vi ansluter oss till Moderaternas linje i denna fråga.

Anf. 129 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Ordförande! Jag kan inte säga mer. Ärendet har ju pågått under lång tid, och det har som sagt förts diskussioner i civilutskottet om det. De har gett klartecken, men det är naturligtvis EU-nämnden som fattar beslut om vilken position vi ska ha med oss nästa vecka.

Jag tror att detta är väl avvägt. Jag tror att det gynnar svenskt näringsliv mer än näringslivet i andra länder. Det beror på att vi är så långt framme i

den gröna omställningen så att jag tror att våra företag mycket enklare än resten av Europa kommer att kunna göra denna redovisning och vinna marknadsfördelar. Det framgår också av de rapporter vi får från näringslivet.

Jag kan också säga att det varierar hur det ser ut i olika delar. Svenskt Näringsliv har samma uppfattning, enligt andre vice ordföranden, så alla är inte trädde på samma snöre.

Jag tror att det är en bra avvägning och får gärna med mig ett stöd för att driva den, men naturligtvis anpassar jag mig efter EU-nämndens beslut.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag försöka sammanfatta detta. Jag har tolkat det så här: Det finns en avvikande ståndpunkt, med instämmande från Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. Sedan finns det en oliklydande avvikande ståndpunkt från Centerpartiet och Liberalerna. Med detta kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt, med de olika avvikande ståndpunkter som har framförts av de olika partikonstellationerna.

Då går vi in på dagordningspunkt 4, Förordningen om utländska subventioner som snedvrider den inre marknaden. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 131 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Ordförande! Det finns ett rättsligt hål i regelverken när företag konkurrerar på den inre marknaden och samtidigt mottar statsstöd från länder utanför EU. Därför är det bra att detta hål nu täpps till.

Det lagförslag som det nu förhandlas om är dock inte riktigt klart än. Exempelvis behöver förslagen om nya regler på upphandlingsområdet ändras så att upphandlingar inte försvåras i onödan. Även om vi uppskattar ordförandelandets, det vill säga Frankrikes, engagemang anser vi därför inte att förslaget är så pass färdigt att det kan antas och träda i kraft så fort som möjligt. Det rör så pass väsentliga delar av samhällsekonomin att det är viktigare att det blir rätt än att det går snabbt.

När det gäller själva innehållet stöder vi kommissionens förslag till allmänt upplägg. Fokus i förhandlingsarbetet bör ligga på att justera upphandlingskapitlet och att vässa instrumenten så att inte kommissionen, myndigheter och företag betungas med att administrera oproblematiska fall. Det är också viktigt att EU även fortsättningsvis är öppet för handel och utländska investeringar.

Förslaget har kommissionen som ensam tillsynsmyndighet. Detta är nödvändigt för att säkerställa en enhetlig och rättssäker tillämpning på den inre marknaden. Det är annars inte säkert att medlemsstaterna instämmer i kommissionens bedömning av om en viss investering i en viss medlemsstat är förenlig med den inre marknaden eller inte. Regelverket måste vara förutsägbart för alla inblandade och fritt från möjlig protektionistisk påverkan.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Därmed konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Nu går vi in på rubriken Icke lagstiftande verksamhet och dagordningspunkt 5, Framtiden för det industriella ekosystemet för mobilitet i samband med den gröna omställningen. Detta är en riktlinjedebatt och en diskussionspunkt.

Anf. 133 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Ordförande! På mötet den 24 februari kommer en diskussion att hållas om omställningen av mobilitetsekosystemet. Regeringen välkomnar denna diskussion.

Regeringen anser att EU:s industristrategi och Fit for 55-paketet behöver samverka och förstärka varandra. Här har industripolitiken en viktig roll i att påskynda den gröna omställningen, där transportsektorn är ett bra exempel. För att detta ska vara möjligt krävs bland annat samstämmiga och förutsägbara regelverk, forskning och innovation, öppen handel och en väl fungerande inre marknad.

Som en del av Fit for 55-paketet välkomnar regeringen en revidering av direktivet om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen som en del i omställningen av transportsektorn. En väl fungerande publik laddningsinfrastruktur och god geografisk täckning i hela EU är en viktig förutsättning för omställningen.

Därtill är det viktigt att ytterligare utveckla det globala forsknings- och innovationssystemet, och det finns behov av samarbete med fokus på globala utmaningar. Ett sådant Europa bör bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna.

Regeringen anser att säkrad kompetensförsörjning är en grundläggande förutsättning för elektrifiering och klimatomställning samt välkomnar att den europeiska batterialliansen genomför insatser för kompetensförsörjning längs batterivärdekedjorna.

Regeringen välkomnar kommissionens arbete med att kartlägga EU:s strategiska beroende. Vad som är strategiskt viktigt bör bestämmas från fall till fall, och åtgärder bör innefatta en blandning av olika insatser längs hela värdekedjan.

För att nå målen i industristrategin och den gröna given anser regeringen att det kan finnas skäl att stödja insatser som ökar den hållbara europeiska produktionen av kritiska råvaror på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt. Även återvinning är centralt.

Regeringen stöder arbetssättet med industriella allianser såsom den europeiska batterialliansen och råmaterialallianser, som är viktiga för mobilitetsekosystemet. Allianserna bör inte enbart fokusera på finansiella behov utan också på andra åtgärder som kan säkerställa långsiktiga stimulus för respektive ekosystem.

Regeringen anser vidare att det är viktigt med ett robust statsstödsregelverk, som säkerställer att konkurrensen på EU:s inre marknad inte snedvrids, samt att regelverket samtidigt gör det möjligt för medlemsstaterna att bidra till ett fossilfritt samhälle.

Anf. 134 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Ordförande! Tack för dragningen, statsrådet! På grund av att underlaget enbart finns på franska finns det tyvärr en viss risk för att en del av informationen går förlorad i översättningen. Jag vill därför fråga statsrådet om det är korrekt uppfattat att både egna medel och den sociala

klimatfonden kommer att vara en del av diskussionen om mobilitetsekosystemet. I så fall anser vi, mot bakgrund av regeringens skeptiska inställning till den sociala klimatfonden och av att det numera finns en majoritet i riksdagen mot egna medel, att regeringen tydligt ska markera detta i sin ståndpunkt. Beroende på svaret ber jag att få återkomma.

Anf. 135 JENS HOLM (V):

Jag tycker att det var intressant att ministern avslutningsvis var inne på att uppbyggandet av dessa allianser och pakter måste ske i linje med EU:s statsstödsregler. Vi vet ju att EU, till exempel vad gäller batterialliansen, öppnar för massiva EU-subventioner, alltså statliga stöd, till detta. Man för liknande resonemang i fråga om andra stora investeringar inom ramen för den gröna given.

Kanske visar detta att EU:s statsstödsregler, som per definition är ett statsstödsförbud som är inskrivet i EU:s fördrag, inte är riktigt uppdaterade och inte riktigt svarar upp mot de stora investeringsbehov som finns i och med den väldigt viktiga gröna given. Jag skickar med detta till ministern och hoppas att ministern efterfrågar lite mer nyanserade statsstödsregler så att stater, men även EU, kan bidra med offentliga medel till investeringar där marknaden inte klarar av att bidra.

Anf. 136 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr ordförande! Tack för frågorna! När det gäller den första frågan är detta inget vi tänker driva eller ta upp på vårt möte nästa vecka. Du vet ju sedan tidigare den svenska positionen, som också har diskuterats många gånger i EU-nämnden.

Den andra frågan är väldigt stor och gäller något där vi verkligen måste ha ögonen öppna från svensk sida. Vi hör allt fler rapporter om risk för statsstöd i flera industriella processer i Europa. Detta sker dock inom ett ganska kontrollerat system, IPCEI, som tillser att det inte finns snedvridande konkurrenshinder.

Samtidigt ser vi att behovet av nytt kapital i sektorn är minst sagt enormt. Sverige har en marknad som driver utvecklingen, och det finns en risk att statsstöd i andra länder försämrar den svenska konkurrensfördel som vi har tack vare fossilfri el och företag som har gjort omställningen tidigare än vad som skett i många andra europeiska länder.

Vi måste alltså verkligen vara vaksamma från svenskt håll. Med god draghjälp från många andra länder håller vi verkligen ögonen på konkurrenskraftsfrågorna. Vi ska inte försämma svenska företags möjligheter att göra omställningen.

Något som jag tänkte ta upp rent allmänt är att vi ser ett ökat behov och också har fått flera förfrågningar till Sverige om att gå in i flera IPCEI, så vi får återkomma längre fram till hur vi ska göra när det gäller den strategin. Det är många intressen som pockar på för att vi från svensk statlig sida ska vara mer delaktiga. Det har till exempel pratats mycket om Chips. Där förekommer mycket diskussioner på europeisk nivå, så vi måste återkomma där. Men det är inget som vi tänker lyfta nu under nästa veckas möte.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Eftersom näringsministern är här för första gången vill jag be näringsministern om att när han svarar också nämna ledamotens namn så att det blir tydligt i protokollet vem svaret har gått till.

Anf. 138 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Det är bra att ministern är tydlig här i dag med att Sverige inte kommer att driva frågan om egna medel och den sociala klimatfonden. Om jag tolkar ministrarnas svar rätt är detta nu tillagt i den svenska ståndpunkten, och i så fall behöver vi inte anmäla en avvikande ståndpunkt. Om regeringen inte har för avsikt att ta med detta i sin ståndpunkt anmäler vi avvikande ståndpunkt gällande det.

Anf. 139 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Ordförande! Det var kanske en fintolkning av vad jag sa, Angelica Lundberg. Vi har inte tagit med detta i underlagen, och vi har inte tagit ställning till den frågan än – den kommer längre fram.

Anf. 140 ANGELICA LUNDBERG (SD):

Herr ordförande! Då vill Sverigedemokraterna anmäla följande avvikande ståndpunkt: Regeringen bör markera mot egna medel och den sociala klimatfonden samt understryka att svenska skattemedel inte ska gå till klimatomställningsåtgärder i andra länder.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande ståndpunkt från Sverigedemokraterna.

Nu är vi på Övriga frågor, dagordningspunkt 6. Är det något där som näringsministern önskar kommentera?

Anf. 142 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Nej, men om det finns frågor är jag beredd att svara på dem.

Anf. 143 JESSIKA ROSWALL (M):

Ordförande! Jag måste lyfta punkt 6 a iii om hållbar bolagsstyrning. Jag vet att det inte ska bli diskussion nu, men vi är väldigt oroliga för det förslag som kommissionen kommer att presentera. Jag vill därför lyfta fram det redan nu. Det finns inte tid i dag, och det finns kanske inget för regeringen att säga. Men om det blir diskussion tycker jag att det är viktigt att regeringen är på tårna, höll jag på att säga, och redan nu tydligt markerar den svenska bolagsstyrningsmodellen och värnar äganderätten.

Anf. 144 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):

Herr ordförande! Vi har ingen annan åsikt. Vi kommer att ta med oss Jessika Roswalls erinran i det fortsatta arbetet.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Därmed är debuten i EU-nämnden avklarad! Näringsministern har fixat debuten vid dagens sammanträde. Jag önskar lycka till vid det

kommande rådsmötet och tillönskar näringsministern med medarbetare en trevlig och solig helg.

2021/22:23
18 februari

Anf. 146 Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S):
Tack detsamma!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister ANN LINDE (S)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 7 HANS ROTHENBERG (M).....	4
Anf. 8 SOFIA DAMM (KD).....	4
Anf. 9 MARIA NILSSON (L).....	4
Anf. 10 ANNIKA QARLSSON (C).....	5
Anf. 11 MARKUS WIECHEL (SD).....	5
Anf. 12 MARIA GARDFJELL (MP).....	5
Anf. 13 JENS HOLM (V)	6
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 15 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 16 HANS ROTHENBERG (M).....	8
Anf. 17 MARKUS WIECHEL (SD).....	8
Anf. 18 HANS ROTHENBERG (M).....	8
Anf. 19 MARKUS WIECHEL (SD).....	9
Anf. 20 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 21 SOFIA DAMM (KD).....	9
Anf. 22 MARIA NILSSON (L).....	9
Anf. 23 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 25 Utrikesminister ANN LINDE (S)	9
Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M).....	10
Anf. 27 Utrikesminister ANN LINDE (S)	10
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 29 JENS HOLM (V)	10
Anf. 30 MARIA GARDFJELL (MP).....	10
Anf. 31 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 32 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 33 JENS HOLM (V)	11
Anf. 34 MARIA GARDFJELL (MP).....	11
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 36 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 37 ANNIKA QARLSSON (C).....	12
Anf. 38 JENS HOLM (V)	12
Anf. 39 MARIA GARDFJELL (MP).....	13
Anf. 40 JESSIKA ROSWALL (M).....	13
Anf. 41 Utrikesminister ANN LINDE (S)	13
Anf. 42 JENS HOLM (V)	14
Anf. 43 MARIA GARDFJELL (MP).....	14
Anf. 44 Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 46 Utrikesminister ANN LINDE (S)	15
Anf. 47 MARIA NILSSON (L).....	15

Anf. 48	Utrikesminister ANN LINDE (S)	15	2021/22:23
Anf. 49	ORDFÖRANDEN	16	18 februari
Anf. 50	Utrikesminister ANN LINDE (S)	16	
Anf. 51	ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 52	Utrikesminister ANN LINDE (S)	16	
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	16	
Anf. 54	Utrikesminister ANN LINDE (S)	17	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	17	

§ 2 Allmänna frågor

.....		18
Anf. 56	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 57	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	18
Anf. 59	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 60	JESSIKA ROSWALL (M)	19
Anf. 61	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	19
Anf. 63	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	19
Anf. 64	JOHN WIDEGREN (M)	20
Anf. 65	MARIA GARDFJELL (MP)	20
Anf. 66	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 67	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 68	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	21
Anf. 69	ANNIKA QARLSSON (C)	22
Anf. 70	JESSIKA ROSWALL (M)	23
Anf. 71	MARTIN KINNUNEN (SD)	23
Anf. 72	MARIA NILSSON (L)	23
Anf. 73	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	24
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 75	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	25
Anf. 76	JESSIKA ROSWALL (M)	25
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 78	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	26
Anf. 79	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 80	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	26
Anf. 81	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 82	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	26

§ 3 Jordbruks- och fiskefrågor

.....		27
Anf. 83	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 84	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	27
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 86	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	27
Anf. 87	JOHN WIDEGREN (M)	28
Anf. 88	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD)	29
Anf. 89	MARIA GARDFJELL (MP)	29
Anf. 90	STAFFAN EKLÖF (SD)	30
Anf. 91	JENS HOLM (V)	31
Anf. 92	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 93	ANNIKA QARLSSON (C)	31

Anf. 94	MARIA NILSSON (L).....	32
Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 96	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	32
Anf. 97	MARIA GARDFJELL (MP).....	32
Anf. 98	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	33
Anf. 99	MARIA GARDFJELL (MP).....	33
Anf. 100	ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 101	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	33
Anf. 102	ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 103	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	34
Anf. 104	MARIA GARDFJELL (MP).....	34
Anf. 105	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 106	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	35
Anf. 107	MARIA GARDFJELL (MP).....	35
Anf. 108	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 109	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	35
Anf. 110	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 111	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	36
Anf. 112	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 113	JOHN WIDEGREN (M)	36
Anf. 114	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	36
Anf. 115	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 116	Statsrådet ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S).....	36
§ 4 Konkurrenskraftsfrågor – inre marknad och industri		
		37
Anf. 117	ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 118	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	37
Anf. 119	ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 120	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	37
Anf. 121	JESSIKA ROSWALL (M).....	38
Anf. 122	ANNIKA QARLSSON (C).....	39
Anf. 123	MARIA NILSSON (L).....	39
Anf. 124	MARIA GARDFJELL (MP).....	39
Anf. 125	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	39
Anf. 126	JESSIKA ROSWALL (M).....	40
Anf. 127	ANGELICA LUNDBERG (SD).....	40
Anf. 128	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD).....	40
Anf. 129	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	40
Anf. 130	ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 131	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	41
Anf. 132	ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 133	Näringsminister KARL-PETTER THORWALDSSON (S)	42
Anf. 134	ANGELICA LUNDBERG (SD).....	42
Anf. 135	JENS HOLM (V)	43

Anf. 136 Näringsminister KARL-PETTER	2021/22:23
THORWALDSSON (S).....	18 februari
Anf. 137 ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 138 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	44
Anf. 139 Näringsminister KARL-PETTER	
THORWALDSSON (S).....	44
Anf. 140 ANGELICA LUNDBERG (SD).....	44
Anf. 141 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 142 Näringsminister KARL-PETTER	
THORWALDSSON (S).....	44
Anf. 143 JESSIKA ROSWALL (M).....	44
Anf. 144 Näringsminister KARL-PETTER	
THORWALDSSON (S).....	44
Anf. 145 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 146 Näringsminister KARL-PETTER	
THORWALDSSON (S).....	45